دافغانستان انتقالي اسلامي دولت

دعدليې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده ګڼه

د افغانستان اساسي قانون

Ketabton.com

قـــانون اساسی افغانستان

دچاپ نېټه: د ۱۱۸۳ هـ.ش کال د سلواغې دمياشتې(۸) - پرله پسې ګڼه(۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

در این شماره :

۱- فرمان شماره (۱۰۳) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۶ رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.

۲- قانون اساسی افغانستان.

۳- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیاز خاوند : دعدلي وزارت

مسؤول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"

مرستیال : نور علم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

بسم الله الرحمن الرحیم

دافغانستان داساسي قانون د توشیح په باب دافغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس فرمان

گڼه:(۱۰۳)

نیټه: ۱۳۸۲/۱۱/۶

دلوی خدای په نامه او دافغانستان دنجیبو خلکو د نیکمرغۍ په هیله، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمریز کال دلیندۍ له ۲۲ څخه دمرغومي تر ۱۴ نیټې پورې په کابل ښار کې د جوړې شوې لویې جرگې لخوا په ۱۲ فصلونو او ۱۶۲ مادو کې دراًیوپه اتفاق تصویب شو، توشیح او انفاذ یې اعلاموم.

دمتعال خدای له در بار څخه هیله کوم ترڅو دغه اساسي قانون داسلام دمبین دین دحکمونو په رعایت سره دملي یووالي دټینگښت، ددموکراسي دهدفونو د تحقق دمدني ټولنې دجوړولو، دټولیزې اقتصادي، اجتماعي، سیاسي او فرهنگي

بسم الله الرحمن الرحیم

فرمان رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان

شماره:(۱۰۳)

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنام خداوند بزرگ وبه آرزوی سعادت مردم نجیب وصلحدوست افغانستان، قانون اساسی جدید را که توسط لویه جرگه' تاریخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقده' شهر کابل در ۱۲ فصل و۱۶۲ ماده به اتفاق آراء تصویب گردید، توشیح وانفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا این قانون اساسی با رعایت احکام دین مبین اسلام، تحکیم وحدت ملی، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی وفرهنگی، مشعل راه دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

سوکالي، د دولت او دهېـواد دخلکـو دلارې ډيوه شي،سوله،برابري او ورورولي دافغانستان دملت تر منځ تأمين کړي.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

دافغانستان دانتقالي اسلامي دولت رئيس

٦/سلواغه/١٣٨٢ هجري شمسي

دکابل ښار

ومردم کـشور گرديده، صلح، برابری و بـرادری را بين مـلت افغانستان تأمين نمايد.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

٦/دلو/ ١٣٨٢هجری شمسی

شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

فهرست		فهرست	
عنوان	دمادوشمېر	عنوان	تعدادماده
سریزه		مقدمه	
لومړی فصل : دولت	(۲۱ مادي)	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)
دوېم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجایب	(۳۸ مادي)	فصل دوم:حقوق اساسي و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)
درېم فصل: جمهور رئیس	(۱۱ مادي)	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادي)	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادي)	فصل پنجم:شورای ملی	(۲۹ ماده)
شپږم فصل: لویه جرگه	(۶ مادي)	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادي)	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)
اتم فصل: اداره	(۷ مادي)	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)
نهم فصل: داضطرارت حالت	(۶ مادي)	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)
لسم فصل: تعدیل	(۲ مادي)	فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)
یوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادي)	فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)
دوولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادي)	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ماده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام

على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ

وعلى آله واصحابه اجمعين .

سريزه

مونږ دافغانستان خلکو:

▪ دلوی خدای ﷻ پر سپيڅلي ذات په ټينګ ايمان، دحق تعالي په مشيت پر توکل او داسلام په سپيڅلي دين پر اعتقاد؛

▪ دتيرو بي عدالتيو او ناخوالو په درک او زمونږ پر هيواد راغليو بې شمېره مصيبتونو ته په پاملرنه؛

▪ دافغانستان دټولو خلکو دسر ښندنو، تاريخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت دستايلو او د وطن دآزادۍ دلارې د شهيدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

▪ په دې درک سره چې واحد او يو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

▪ دملګرو ملتو دمنشور په رعايت او دبشر دحقوقو نړيوالې اعلاميې ته په درناوي؛

▪ دملي وحدت دټينګښت او دهيواد داستقلال، ملي حاکميت او ځمکنۍ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام

على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ

وعلى آله واصحابه اجمعين .

مقدمه

ما مردم افغانستان:

▪ با ايمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ وتوكل به مشيت حق تعالى واعتقاد به دين مقدس اسلام؛

▪ بادرک بی عدالتی ها ونابسامانی های گذشته ومصايب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

▪ با تقدير از فداكاری ها، مبارزات تاريخي، جهاد ومقاومت بر حق تمام مردم افغانستان وارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

▪ بادرک اين که افغانستان واحد ويکپارچه به همه اقوام ومردم اين سرزمين تعلق دارد؛

▪ با رعايت منشور ملل متحد وبا احترام به اعلاميهٔ جهانی حقوق بشر؛

▪ به منظور تحکيم وحدت ملی وحراست از استقلال، حاكميت ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړتیا دساتنې په منظور؛

■ دخلکو پر اراده او دموکراسي ولاړ نظام دتأسیس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعیض او تاوتریخوالي پاکې؛ پرقانونیت، اجتماعي عدالت، دانساني حقوقو او کرامت پر خوندي تابه ولاړې مدني ټولنې دجوړولو او دخلکو داساسي حقوقو او آزادیو دتأمین په منظور؛

■ دهېواد دسیاسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټو نود پیاوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سېدونکیو ته دیو هوسا ژوندانه او د ژوند دسالم چاپېریال دتأمین په منظور؛

■ او بالاخره په نړیواله کورنۍ کې دافغانستان لپاره دوړخای دتثبیت په منظور؛

دهېواد تاریخي، فرهنګي او ټولنیزو واقعیتونو او دزمان له غوښتنو سره سم مودغه اساسي قانون دخپلو استازیو له لارې د یو زرو درې سوه دوه اتیایم لمریز هجري کال دمرغومي دمیاشتې په څوارلسمه نېټه دکابل په ښار کې تصویب کړ.

وتمامیت ارضی کشور؛

■ به منظور تأسیس نظام متکی بر ارادهٔ مردم ودموکراسی؛

■ به منظور ایجاد جامعهٔ مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض وخشونت ومبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت وحقوق انسانی وتأمین آزادی ها وحقوق اساسی مردم؛

■ به منظور تقویت بنیاد های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی ودفاعی کشور؛

■ به منظور تأمین زندگی مرفه ومحیط زیست سالم برای همه ساکنان این سر زمین؛

■ وسر انجام، به منظور تثبیت جایگاه شایستهٔ افغانستان در خانوادهٔ بین المللی؛

این قانون اساسی را مطابق به واقعیت های تاریخی، فرهنگی واجتماعی کشور ومقتضیات عصر، از طریق نمایندگان منتخب خود در لویه جرگهٔ مورخ چهاردهم جدی سال یک هزاروسه صدو هشتادو دو هجری شمسی در شهر کابل تصویب کردیم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

دولت

لومړۍ ماده

افغانستان، خپلواک، واحد، او نه بېلېدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

دوهمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دین، د اسلام سپېڅلی دین دی.
د نورو ادیانو پیروان د خپل دین په پیروی او د خپلو دیني مراسمو په اجرا کې د قانون د حکمونو په حدود وکې آزاد دي.

درېیمه ماده

په افغانستان کې هېڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده

په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پورې اړه لري چې په مستقیم ډول یې په خپله یا یې د خپلو استازیو له لارې عملي کوي.

فصل اول

دولت

مادهٔ اول

افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه می باشد.

مادهٔ دوم

دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.
پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم

در افغانستان هیچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم

حاکمیت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یا توسط نمایندگان خود آنرا اعمال می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان ملت عبارت دی له هغو تولو افرادو څخه چې دافغانستان تابعيت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يي، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کېږي.

د ملت هيڅ يو فرد د افغانستان له تابعيت څخه نه محروميږي.

په تابعيت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظيمېږي.

ملت افغانستان عبارت است ازتمام افراديکه تابعيت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يي، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوی، وساير اقوام ميباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

هيچ فرد از افراد ملت از تابعيت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعيت و پناهندگی توسط قانون تنظيم می گردد.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانينو د حکمونو تطبيق ، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او د هېواد د امنيت او دفاعي قابليت تأمين، د دولت له اساسي وظايفو څخه دي.

مادهٔ پنجم

تطبيق احکام اين قانون اساسی وساير قوانين، دفاع از استقلال، حاکميت ملي و تماميت ارضی و تأمين امنيت و قابليت دفاعی کشور از وظايف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت د ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیمو کې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پربنسټ د یوې هوسا او پر مختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

اوومه ماده

دولت د ملګروملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو ، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سیاست د خپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په

مادهٔ ششم

دولت به ایجاد یک جامعهٔ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی،حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

مادهٔ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول،میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

مادهٔ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلو، نه مداخلي ښه ګاونډيتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پرېنسټ تنظيموي.

تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زېرمې او لرغونې آثار د دولت ملکيت دي.
د دولت د ملکيتونو ساتنه او اداره او له طبيعي زېرمو او نورو عامه ملکيتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظيمېږي.

مادهٔ نهم

معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.
حفاظت و ادارهٔ املاک دولت و طرز استفادهٔ درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پرېنسټ د قانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړ يې کوي او مصونيت يې تضمينوي.

مادهٔ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصئونیت آنها را تضمین می نماید.

يوولسمه ماده

په کورنۍ او بهرنۍ سودا ګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او د خلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظيمېږي.

مادهٔ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکـزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول،د هیواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مرکزی بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.

د دې بانک تشکیل او د کار ډول د قانون له لیارې تنظیمیږي.

ماده دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

دیارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبګرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

ماده سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

څوارلسمه ماده

دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختیا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د

ماده چهاردهم

دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالداران و اسکان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د ښمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود وکې لازم تدبيرونه نيسي.

و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپېريال د ښوندي کولو او ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي ، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه-يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو،دری، ازبکی، ترکمنی،بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو ودری زبانهای رسمی دولت میباشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېوي خبرې کوي لــه پښتــو او دري سربېره هغه ژبه دریيمه رسمي ژبــه ده، د تطبيق ډول يــې د قــانون لــه لیــارې تنظيمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پیاوړتیا او پراختیا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

په هېواد کــې د مطبوعــاتو، راډيــو او تلويزيون خپرونې دهېواد پرټولو مروجــو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

اوه لسمه ماده

دولت په بېلا بېلو سطحو کې د معارف د ودې او د ديني زده کــړو د پراختيــا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مرکزونــو د وضعې د ښه والي او تنظــيم لپــاره لازم تدبيرونه نيسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقويم مبداء د پيغمبر اکرمﷺ پر هجرت ولاړ دی.

نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشــد و نحوهٔ تطــبیق آن توسط قانون تنظــیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همــه زبانهای افغانستان پروگرامهای مــؤثر طرح و تطبیق مینماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهــی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ میگردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای مــعارف در همــه سطوح، انــکــشاف تعــلیمات دینی، تنــظــیم و بهبود وضــع مســاجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ هجدهم

مبداء تقویم کشور بر هجرت پیغمبــر اکرمﷺ استوار است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې ، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتي دي، نورې رخصتۍ د قانون له لارې تنظيمېږي.

نولسمه ماده

د افغانستان بيرغ له: درېو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کيڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نيمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان خای پر خای شوی دی.

د افغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګې محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه بيرغونه او دمنځ په برنۍ برخه کې يې د لا الـه الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې يې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاريخ او د افغانستان کلمه راغلې

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

چې له دوو خوا وو د غنمو وږي پسرې راګرځول شوي دي.
له بیرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمیږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

یوویشتمه ماده

د افغانستان پایتخت د کابل ښار دی.

دوه یم فصل

د اتباعو اساسي حقوق او وجایب

دوه ویشتمه ماده

دافغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعیض او امتیاز منع دی.
دافغانستان اتباع ښځې او نارینه دقانون په وړاندې مساوي حقوق او وجایب لري.

درویشتمه ماده

ژوند د خدایﷻ بخښنهٔ او دانسان طبیعي حق دی، هېڅوک له قانوني مجوزه

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.
طرز استفاده از بیرق و نشان ملی توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ بیستم

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بیست و یکم

پایتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجایب اتباع

مادهٔ بیست و دوم

هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.
اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

مادهٔ بیست وسوم

زندگی موهبت الهی و حق طبیعی انسان است. هیچ شخص بدون مجوز قانونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

څلېريشتمه ماده

آزادي د انسان طبيعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظيمېږي حدود نه لري.

د انسان آزادي او کرامت له تيري خوندي دی.

دولت د انسان دآزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

پنځه ويشتمه ماده

د ذمې برائت اصلي حالت دی

ترهغې چې د باصلاحيته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم عليه ثابت نشي، بې گناه گڼل کېږي.

شپږ ويشتمه ماده

جرم یو شخصي عمل دی.

د متهم تعقيبول، نيول يا توقيفول او پرهغه باندې د جـزا تطبيق بل هېچاته سرايت نه کوي.

از این حق محروم نمی گردد.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلي است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

مادهٔ بیست وششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم وتطبیق جـزا براو به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ويشتمه ماده

هېڅ يو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب دمخه نافذ شوی وي.

هېڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقيبېدای، نيول کېدای او يا توقيفېدای نه شي.

هېڅانه سزا نشي ورکول کېدای مګر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

مادهٔ بيست وهفتم

هيچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمی توان تعقيب، گرفتار ويا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هيچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمهٔ با صلاحيت ومطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديده باشد.

اته ويشتمه ماده

د افغانستان هېڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بين الدول تړونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هېڅ افغان د تابعيت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

مادهٔ بيست وهشتم

هيچ يک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معاملهٔ بالمثل وپيمان های بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت ويا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ويشتمه ماده

دانسان تعذيب منع دی.

هېڅوک نه شي کولای چې له بل شخص څخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقيب، نيونې یا توقيف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، دهغه دتعذيب لپاره اقدام وکړي یايې دتعذيب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

دېرشمه ماده

له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یاشهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هغه اعتراف ته وايي چې په بشپړه خوښه او دعقلي روغتيا په حالت کې يې د با صلاحيته محکمې په وړاندې کړی وي.

يودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چې له نيول کېدو سره سم له خانه داتهام دلرې

مادهٔ بیست نهم

تعذيب انسان ممنوع است.

هيچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقايق از شخص ديگر، اگر چه تحت تعقيب ، گرفتاری یا توقيف ویا محکوم به جزا باشد، به تعذيب او اقدام کند يا امر بدهد.

تعين جزايي که مخالف کرامت انسانی باشد،ممنوع است.

مادهٔ سی ام

اظهار، اقرار وشهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیلهٔ اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم بارضايت کامل ودر حالت صحت عقل، در حضور محکمهٔ با صلاحيت.

مادهٔ سی ویکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری ويا برای اثبات حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو او یا دحق دثابتو لو لپاره مدافع وکیل وټاکي.
متهم حق لري چې له نیولوسره سم له منسوب اتهامه خان خبر کړي او دهغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.
دولت په جنایي پېښو کې دبېوزلي متهم لپاره مدافع وکیل ټاکي.
دمتهم او دهغه دوکیل ترمنځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.
دمدافع وکیلانو وظایف او واکونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

دو دېرشمه ماده

پور دېوروړي د آزادۍ دسلبېدو یا محدودېدو سبب کېدای نشي.
دپور دېرته اخیستلو لارې چارې او وسایل دقانون له لیارې تنظیمېږي .

دري دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع دانتخابولو او دانتخابېدلو حق لري.

خود، وکیل مدافع تعیین کند.
متهم حق دارد بمجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد ودر داخل میعادی که قانون تعین می کند در محکمه حاضر گردد.
دولت در قضایای جنایی برای متهم بی بضاعت وکیل مدافع تعین می نماید.
محرمیت مکالمات، مراسلات ومخابرات بین متهم ووکیل آن، از هر نوع تعرض مصون میباشد.
وظایف وصلاحیت های وکلای مدافع توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی ودوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی نمی شود.
طرز ووسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی وسوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارا می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې حق څخه دګټې اخیستو شرایط او لارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

څلوردېرشمه ماده

دبیان آزادي له تېري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فکر دوینا، لیکنې، انځور او یا نورو وسیلو له لارې، په دې اساسي قانون کې دراغلو حکمونو په رعایت، څرګند کړي.

هر افغان حق لري دقانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، چاپ او نشر کړي.

دمطبعو، راډیو او ټلویزیون، د مطبوعاتو دخپرولو او دجمعي ارتباط په نورو وسایلو پورې مربوط حکمونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

پنځه دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې دخپلو مادي او یا معنوي غوښتنو دتأمین لپاره، دقانون له حکمونو سره سم ټولنې جوړې کړي.

شرایط وطرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی وچهارم

آزادی بیان از تعرض مصون است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسیلهٔ گفتار، نوشته،تصویر ویا وسایل دیگر، بارعایت احکام مندرج این قانون اساسی اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع ونشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

احکام مربوط به مطابع، رادیو وتلویزیون، نشر مطبوعات وسایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی وپنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی ویا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان اتباع حق لري دقانون له حکمونو سره سم، سیاسي گوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

۱.دگوند مرامنامه او اساسنامه داسلام دسپېڅلي دين داحکامو او په دې اساسي قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

۲.دگوند تشکیلات او مالي منابع څرگند وي؛

۳.نظامي او نظامي ډوله تشکیلات او هدفونه ونه لري؛

۴.له بهرنيو سياسي گوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

دقوم، سيمې،ژبې او فقهي مذهب پربنسټ د گوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او گوند چې دقانون له حکمونو سره سم جوړېږي دقانوني موجباتو او با صلاحيتي محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سياسی تشکيل دهند، مشروط بر اينکه:

۱.مرامنامه واساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دين مقدس اسلام ونصوص وارزشهای مندرج اين قانون اساسی نباشد؛

۲.تشکيلات ومنابع مالی حزب علنی باشد؛

۳.اهداف وتشکيلات نظامی وشبه نظامی نداشته باشد؛

۴.وابسته به حزب سياسی ويا ديگر منابع خارجی نباشد؛

تأسيس وفعاليت حزب بر مبنای قوميت، سمت، زبان ومذهب فقهی جواز ندارد.

جمعيت وحزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود، بدون موجبات قانونی وحکم محکمهٔ با صلاحيت منحل نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ییزو غونډو د تأمین لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

ماده ٔ سی وششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز وصلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع وتظاهرات نمایند.

اوه دېرشمه ماده

داشخاصو د مخابرې او لیکونو آزادي او محرمیت که په لیکلي ډول وي یا د ټیلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو له لارې، له تېري څخه خوندي دي.

دولت داشخاصو دمخابرو او لیکونو دپلټنې حق نه لري مگر د قانون له حکمونو سره سم.

ماده ٔ سی وهفتم

آزادی ومحرمیت مراسلات ومخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد وچه به وسیله ٔ تلفون، تلگراف ووسایل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفتیش مراسلات ومخابرات اشخاص را ندارد. مگر مطابق به احکام قانون.

اته دېرشمه ماده

دشخص استوگنځی له تیري څخه خوندي دی.

هېڅوک د دولت په گډون نشي کولای داستوگنځی له اجازې یا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې بنودل شوي، دچاکور ته ورننوزي یابې ولټي.

ماده ٔ سی وهشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است.

هیچ شخص، به شمول دولت،نمی تواند بدون اجازه ٔ ساکن یا قرار محکمه ٔ با صلاحیت و به غیر ازحالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دڅرګند جرم په مورد کې مسؤل مامور کولای شي دمحکمې له مخکینی اجازې پرته د شخص کورته ور ننوزي یا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کورته له ننوتو یا پلټنې وروسته ، په هغه موده کې چې قانون یې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سیمو پرته چې قانون منع کړې وي.
هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بېرته راستون شي.
دولت له هېواد څخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

څلوېښتمه ماده

ملکیت له تېري څخه خوندي دی.
هېڅوک دملکیت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي. مګر دقانون داحکامو په حدودو کې.

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤل می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش ، در خلال مدتی که قانون تعین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادهٔ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید ومسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.
هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.
دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

مادهٔ چهلم

ملکیت از تعرض مصون است.
هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هېڅ ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

دشخص د ملکيت استملاک يوازې دعامه ګټو د تامين په مقصد، دمخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، دقانون له مخې مجاز دی.

دشخص دشتمنی پلټنه او اعلان يوازې دقانون په حکم کېدای شي.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلهٔ محکمهٔ با صلاحيت مصادره نمی شود.

استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتيش و اعلان دارايي شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

يو څلوېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې دعقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندګيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان يکې غړيتوب لري دعقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و يکم

اشخاص خارجي در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار بمنظور سرمايه گذاری، مطابق باحکام قانون مجاز می باشد.

فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجي و به موسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز ميباشد.

دوڅلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی دقانون له حکمونو سره سم دولت ته

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت ماليه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه او محصول ورکړي.
هیڅ راز مالیه او محصول ، دقانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.
د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې ډول یې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ټبوول کېږي.
دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.
هر ډول ورکړه شوې مالیه، محصول او عایدات، دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

محصول تأدیه کند.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.
اندازهٔ مالیه و محصول و طرز تأدیهٔ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می گردد.
این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می شود.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

دري څلوېښتمه ماده

زده کړه د افغانستان دټولو اتباعو حق دی چې د لېسانس تر درجې پورې وړیا د دولت له خوا تأمینېږي.
دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف دعامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو

مادهٔ چهل و سوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجهٔ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین میگردد.
دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف درتمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطهٔ اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینهٔ تدریس زبانهای مادری را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو کې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

مناطقى که به آنها تکلم مى کنند فراهم کند.

څلور څلوېښتمه ماده

دولت مکلف دى د ښځو د زده کړو د پراختيا او توازن د ايجاد په منظور، دکوچيانو دزده کړو د ښه والي او په هېوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيق کړي.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ايجاد توازن و انکشاف تعليم براى زنان، بهبود تعليم کوچيان و امحاى بى سوادى در کشور، پروگرامهاى مؤثر طرح و تطبيق نمايد.

پنځه څلوېښتمه ماده

دولت د اسلام د سپېڅلي دين د حکمونو او ملي فرهنګ پربنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعليمي نصاب طرح او تطبيقوي او د ښوونځيو د ديني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شته اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوينوي.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعليمى را، بر مبناى احکام دين مقدس اسلام و فرهنگ ملى و مطابق با اصول علمى، طرح و تطبيق مى کند و نصاب مضامين دينى مکاتب را، بر مبناى مذاهب اسلامى موجود در افغانستان، تدوين مى نمايد.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظيفه ده.

مادهٔ چهل و ششم

تأسيس و ادارهٔ مؤسسات تعليمات عالى، عمومى و اختصاصى وظيفهٔ دولت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او دسواد د زده کړو موسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنيو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نور مربوطې چارې، د قانون له لیارې تنظیمېږي.

اتباع افغانستان می توانند به اجازه ٔ دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم می گردد.

اوه څلوېښتمه ماده

دولت د علم، فرهنګ ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمينوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ يې کوي او د هغو له نتيجو څخه د اغېزمنې ګټې اخيستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

ماده ٔ چهل و هفتم

دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را درتمام عرصه ها تشویق وحمایت می کند واستفاده مؤثرازنتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعمیم می بخشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته څلوېښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو ټاکل، او بـــا معاشـــه رخصتي،د کار او کارگر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قـــانون لـــه لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

نهه څلوېښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.

د جگړې، آفتونو او نورو داسې حـــالاتو کې چې عامه ژوند او هوســـاینه تهدیـــد کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پرماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپـــاره،لازم تدبیرونـــه ونیسي.

اداره خپل اجـــراآت په بشپړه بې طرفۍ

مادهٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تـــعیین ســـاعات کـــار، رخصتی بـــا مـــزد، حـــقوق کار و کارگر وســـایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظـــیم می گردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

مادهٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم گیری فعال در حالـــت جنـــگ، آفات وسایر حـــالاتی کـــه حیـــات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

مادهٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظـــور ایجـــاد ادارهٔ سالم و تحقـــق اصـــلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجراآت خود را با بیطرفی کامل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د قـانون له حکمونو سره سم عملـي کوي.

د افغانستان اتباع حق لـري د قـانون د حکمونو په حدودو کې له دولتـي ادارو څخه اطلاعات تر لاسه کړي. دا حـق د نورو حقوقو او عامه امنيت ته لـه زيـان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او له هر ډول توپير څخه پرتـه د قـانون لـه حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کيږي.

و مطابق به احکام قانون عملـی مـی سازد.

اتباع افغانستان حـق دسترسـی بـه اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حـق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیـت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون هیچگونه تبعیض و به موجب احکـام قانون به خدمت دولت پذیرفتـه مـی شوند.

يو پنځوسمه ماده

هر څوک چې له اداري څخه بې موجبـه زيانمن شي د تاوان اخيـستلو مـستحق دی او کولای شي د تاوان د تـرلاسه کولو لپاره په مـحکمه کې دعوا اقامـه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قـانون ښـوولي، دولت نشي کـولای د بـا صـلاحيته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقــو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

مادهٔ پنجاه و یکم

هـر شخـص که از اداره بـدون موجب متضرر شود مـستحق جبـران خـساره می باشد و می تـواند برای حـصول آن در محکمه دعوا اقامـه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوپنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او د وړیا علاج وسیلې او روغتیایي اسانتیاوې د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتیایي مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوي او ملاتړ یې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پیاوړتیا او دملي او سیمه ییزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

مادهٔ پنجاه و دوم

دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعهٔ خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

درې پنځوسمه ماده

دولت د شهیدانو او مفقودینو له پاتې کسانو، دمعلولینو او معیوبینو دبیا خواکمنې او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتیایي خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

دولت د متقاعدینو حقوق تضمینوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معیوبینو او معلولینو او بې وسه یتیمانو سره د

مادهٔ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

څلور پنځوسمه ماده

کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تأمين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپېځلي دين له احکامو سره د مغايرو رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

مادهٔ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد ومورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای از بین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

پنځه پنځوسمه ماده

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجيبه ده.

د عسکري مکلفيت د دورې د تېرولو شرطونه د قانون له لارې تنظيمېږي.

مادهٔ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

شرایط اجرای دورهٔ مکلفیت عسکری توسط قانون تنظیم می گردد.

شپږپنځوسمه ماده

داساسي قانون دحکمونو پيروي، دقوانينو اطاعت او دعامه نظم او امنيت رعايت دافغانستان د ټولوخلکو وجيبه ده.

مادهٔ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبهٔ تمام مردم افغانستان است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمينوي. دا کسان د بين المللي حقوقو د قواعدو په حدودو کې د افغانستان د دولت د قوانينو په رعايت مکلف دي.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعايت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسيون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسيون ته شکايت وکړي.

کمېسيون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني ځانګو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

د دې کمېسيون جوړښت او د کار ډول به د قانون له لياري تنظيمېږي.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

مادهٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

ماده ٔ پنجاه و نهم

هيچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزاديهای مندرج اين قانون اساسی، بر ضد استقلال ، تماميت ارضی، حاکميت ووحدت ملی عمل کند.

دريم فصل

جمهور رئيس

شپېتمه ماده

جمهور رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائيه، مقننه او قضائيه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئيس دوه، لومړی او دويم مرستيالان لري.

د جمهوري رياست کانديد د خپلو مرستيالانو نومونه د ځان له کانديدولو سره يو ځای ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئيس لومړی مرستيال د جمهور رئيس د غياب، استعفاء او يا مړينې په

فصل سوم

رئيس جمهور

ماده ٔ شصتم

رئيس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحيت های خود را در عرصه های اجرائيه، تقنينيه و قضائيه، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال می کند.

رئيس جمهور دارای دو معاون ، اول و دوم، می باشد.

کانديد رياست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کانديد شدن خود به ملت اعلام ميدارد.

معاون اول رئيس جمهور درحالت غياب، استعفاً و يا وفات رئيس جمهور،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو کې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئیس د لومړي مرستیال په غیاب کې، دوه یم مرستیال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی، عمل می کند.

در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.

یو شپېتمه ماده

جمهور رئیس د رای ورکوونکیو د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو رایو له لارې په سلو کې تر پنځوسو زیاتو رایو په ترلاسه کولو انتخابیږي.

د جمهور رئیس وظیفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړی نېټه پای ته رسیږي.

دجمهور رئیس دکار ترپای ته رسېدو دمخه د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو تر شپېتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کاندیدانو څخه یو هم ونه کړای شي چې په سلو کې تر پنځوسو زیاتې رایې ترلاسه کړي،

ماده' شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه في صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومي، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظیفه رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار میگردد.

هر گاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرا را بدست آورد، انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نېټې تر اعلان وروسته د دوو اوونيو په اوږدو کې تر سره کېږي. دا ځل يوازې هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتې رايې ترلاسه کړې وي.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د راى ګيرى د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کېږي.

برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاریخ اعلام نتایج انتخابات بر گزار می گردد و در این دور تنها دو نفر از کاندیدانی که بیشترین آرا را در دور اول بدست آورده اند، شرکت می نمایند.

در دور دوم انتخابات ، کاندیدی که اکثریت آرا را کسب کند،رئیس جمهور شناخته می شود.

هر گاه یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در جریان دور اول یا دوم رأی گیری و یا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتایج انتخابات وفات نماید، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون بر گزار می گردد.

دوه شپېتمه ماده

څوک چې جمهوري رياست ته کانديدېږي، بايد د لاندنيو شرطونو لرونکي وي:

۱. د افغانستان تبعه،مسلمان، له افغان

ماده ٔ شصت و دوم

شخصی که به ریاست جمهوری کاندید می شود، واجد شرایط ذیل می باشد:

۱. تبعه ٔ افغانستان ، مسلمان و متولد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور او پلار څخه زېږېدلی وي او د بل هېواد تابعيت ونلري؛

۲. د کانديدېدو په ورځ يې عمر تر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومی محکوم شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئيس د مرستيالانو په برخه کې هم تطبيقېږي.

از والدين افغان بوده و تابعيت کشور ديگری را نداشته باشد؛

۲. در روز کانديد شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

هيچ شخص نمی تواند بيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج اين ماده در مورد معاونين رئيس جمهور نيز تطبيق می گردد.

دري شپېتمه ماده

جمهور رئيس د کار تر پيل دمخه، د خانګړي کړنلارې سره سم، چې د قانون له لارې تنظيمېږي دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پيروي او

ماده شصت و سوم

رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرزالعمل خاص که توسط قانون تنظيم می گردد، حلف آتی را بجا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانينو رعايت او د تطبيق څارنه وکړم. د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه او دافغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوساينې په لاره کې خپلې هڅې جاري وساتم.»

اطاعت و از آن حمايت کنم. قانون اساسی وساير قوانين را رعايت و از تطبيق آن مواظبت نمايم. از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی افغانستان حراست وحقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتيبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم.»

څلور شپېتمه ماده

جمهور رئيس لاندې واکونه او وظيفې لري:

۱. د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲. د ملي شورى په تصويب د هېواد د سياست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳. د افغانستان دوسله والوځواکونو سترمشرتوب ؛

۴. د ملي شورى په تاييد دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵. د ځمکنۍ بشپړتيا او د خپلواکۍ

مادهٔ شصت و چهارم

رئيس جمهور دارای صلاحيتها و وظايف ذيل می باشد:

۱. مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲. تعين خطوط اساسی سياست کشور به تصويب شورای ملی؛

۳. قيادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴. اعلان حرب و متارکه بـه تاييد شورای ملی؛

۵. اتخاذ تصميم لازم در حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دساتنې د دفاع په حالت کې دلازم تصميم نيول؛

۶. د ملي شورى په تاييد له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګيو لېږل؛

۷. ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لويې جرګې راغوښتل؛

۸. د ملي شورى په تأييد د اضطراري حالت اعلان او دهغه پاى ته رسول؛

۹. د ملي شورى او لويې جرګې دغونډو پرانستل؛

۱۰. د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفى منل؛

۱۱. د ولسي جرګې په تاييد د وزيرانو، لوى څارنوال، د مرکزى بانک، د ملي امنيت او سرې مياشتې د رئيسانو ټاکل او د هغوى عزلول او د استعفى منل؛

۱۲. د ولسي جرګې په تاييد د سترې محکمې د رئيس او غړيو ټاکل؛

۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶. فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تایید شورای ملي؛

۷. داير نمودن لويه جرگه به استثناى حالت مندرج ماده شصت و نهم اين قانون اساسی؛

۸. اعلان حالت اضطرار بـه تأييد شوراى ملي و خاتمه دادن به آن؛

۹. افتتاح اجلاس شوراى ملی و لويه جرگه؛

۱۰. قبول استعفاى معاونين رياست جمهورى؛

۱۱. تعين وزرا، لوى څارنوال، رئيس بانک مرکزى، رئيس امنيت ملـي و رئيس سره مياشت به تائيد ولسي جرگه و عزل و قبول استعفاى آنها؛

۱۲. تعين رئيس و اعضاى ستره محکمه به تأييد ولسي جرگه؛

۱۳. تعيين، تقاعد، قبول استعفاء و

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضيانو، د وسله والو خواكونو، پوليسو، د ملي امنيت د منصبدارانو او د لوړ رتبه مامورينو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفى منل او عزلول؛

۱۴. په بهرنيو هېوادونو او نړيوالو مؤسسو کې د افغانستان د سياسي نمايندگيو د مشرانو ټاکل؛

۱۵. په افغانستان کې د بهرنيو سياسي نمايندگانو د باور ليکونو منل؛

۱۶. د قوانينو او تقنيني فرمانونو توشيح کول.

۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور ليکونو ورکول؛

۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفيف او بخښل؛

۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰. د هېواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کميسيونونو جوړول؛

عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴. تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵. قبول اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶. توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸. تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹. اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰. تأسیس کمیسیونها به منظور بهبود اداره کشور مطابق به احکام قانون؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف.

پنځه شپېتمه ماده

جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملـــي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان دخلکو ټولپوښتنې ته مراجعـــه وکړي.

ټولپوښتنه بايـــد ددې اساســـي قـــانون د حکمونو مخالفه او دهغه دتعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده

جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نيسي.

جمهور رئيس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکيتونـــه او شـــتمنې وپلوري او يا يې وبخښي.

جمهور رئيس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيـــو، سيمه ييزو، قومي، مـــذهبي او گـــوندي

۲۱. ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سياســـی، اجتمـــاعی و يـــا اقتصادی بـــه آرای عمـــومی مـــردم افغانـــستان مراجعه نمايد.

مراجعه به آرای عمومی نبايد منـــاقض احکام اين قانون اساسی و يا مـــستلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئيـــس جـــمهور در اعـــمال صلاحيتهای منـــدرج ايـــن قـــانون اســـاسی، مـــصالح عـــليای مـــردم افغانـــستان را رعايت می کند.

رئيس جمهور نمی تواند بدون حکـــم قانون ملکيت های دولتی را بفروشد يا اهدا کند.

رئيـــس جـــمهور نـــمی تـــواند در زمـــان تصدی وظيفه از مـــقام خـــود به ملحوظات لســـانی، مـــسمتی، قومی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپيتمه ماده

د جمهور رئيس د استعفى، عزل، مړينې او يا په صعب العلاجه ناروغى د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظيفې د اجرا مخه نيسي د جمهور رئيس لومړى مرستيال د جمهور رئيس واکونه او وظايف په غاړه اخلي.

جمهور رئيس خپله استعفى په خپله ملي شورى ته اعلاموي.

د صعب العلاجه ناروغى تثبيت د هغه طبي هيئت له خوا کېږي چې ستره محکمه يې ټاکي.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره په درې مياشتو کې دننه ددې اساسي قانون د يو شپېتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

د جمهور رئيس لومړى مرستيال د لنډ مهاله جمهور رئيس په توګه ، د وظيفې د ترسره کولو په موده کې

مذهبى و حزبى استفاده نمايد.

مادهٔ شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل يا وفات رئيس جمهور و يا مريضى صعب-العلاج که مانع اجراء وظيفه شود، معاون اول رئيس جمهور صلاحيتها ووظايف رئيس جمهور را به عهده مى گيرد.

رئيس جمهور استعفاى خود را شخصاً به شوراى ملى اعلام مى نمايد.

تثبيت مريضى صعب العلاج توسط هيئت طبى با صلاحيت که از طرف ستره محکمه تعين مى گردد صورت مي گيرد.

درين حالات در خلال مدت سه ماه انتخابات به منظور تعين رئيس جمهور جديد طبق مادهٔ شصت و يکم اين قانون اساسى بر گزار مى‌گردد.

معاون اول رئيس جمهور در زمان تصدى به حيث رئيس جمهور موقت امور ذيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندېنی چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسي قانون تعدیل؛

۲. د وزیرانو عزل؛

۳. ټولپوښتنه.

د جمهور رئیس مرستیالان د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي خان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعدیل قانون اساسی؛

۲. عزل وزرا؛

۳. مراجعه به آراء عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعین می گردد.

اته شپېتمه ماده

که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پر ځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسی جرګې په تأیید ټاکل کېږي.

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یو ځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال ، د مشرانو جرګې رئیس د ولسی جرګې رئیس او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسې د دې اساسي قانون د(اووه شپېتمې) مادې له

مادهٔ شصت و هشتم

هر گاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعین می گردد.

در صورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم،رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی جرگه ووزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

نهه شپېتمه ماده

جمهور رئیس د ملت او ولسي جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پر جمهور رئیس د بشري ضد جرمونو،ملي خیانت یا جنایت د ارتکاب تورلګول د ولسي جرګې د ټولو غړیو د دریمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي.

که چېرې دا غوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو رایو له خوا تأیید شي، ولسي جرګه د یوې میاشتې دننه لویه جرګه دایروي.

که لویه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي، جمهور رئیس له وظیفې څخه ګوښه او موضوع خانګړې محکمې ته سپارل کېږي. خانګړې محکمه د ولسي جرګې له دریو غړیو، د سترې محکمې له دریو غړیو چې لویه

وظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

مادهٔ شصت و نهم

رئیس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این ماده مسؤل میباشد.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت از طرف یک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تقاضا شده می تواند.

در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تأیید گردد، ولسی جرگه در خلال مدت یک ماه لویه جرگه را دایر مینماید.

هر گاه لویه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می گردد. محکمهٔ خاص متشکل است از رئیس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگه یې ټاکي او د مشرانو جرگې له رئیس څخه جوړېږي. دعوي د هغه شخص له خوا چې د لوې جرگې له خوا ټاکل کېږي، اقامه کېږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اووه شپېتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبیقېږي.

اویا یمه ماده

د جمهور رئیس تنخوا او لگښتونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

جمهور رئیس د خدمت د دورې ترختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهورې ریاست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

څلورم فصل

حکومت

یو اویایمه ماده

حکومت له وزیرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئیس تر ریاست لاندې کار کوي.

نفر از اعضای ستره محکمه به تعیین لویه جرگه. اقامه دعوی توسط شخصیکه از طرف لویه جرگه تعیین میگردد صورت می گیرد.

در این حالت احکام مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی تطبیق می گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئیس جمهور توسط قانون تنظیم می گردد.

رئیس جمهور بعد از ختم دورهٔ خدمت، باستثنای حالت عزل، برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ ریاست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفید می شود.

فصل چهارم

حکومت

مادهٔ هفتادو یکم

حکومت متشکل است از وزرا که تحت ریاست رئیس جمهور اجرای وظیفه می نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزیرانو شمېر او وظایف د قانون له لیارې تنظیمېږي.

تعداد وزرا ووظایف شان توسط قانون تنظیم می گردد.

دوه اویایمه ماده

څوک چې د وزیر په توګه ټاکل کېږي باید لاندیني شرطونه ولري:

۱. یوازې د افغانستان دتابعیت لرونکی وي.

که چېرې د کوم وزارت کاندید د بل هېواد تابعیت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تأیید یا رد صلاحیت لري؛

۲. لوړ تحصیلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳. عمرېې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوی نه وي.

ماده هفتادو دوم

شخصی که به حیث وزیر تعیین می شود واجد شرایط ذیل میباشد:

۱. تنها حامل تابعیت افغانستان باشد.

هر گاه کاندید وزارت تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحیت تأیید و یا رد آنرا دارد.

۲. دارای تحصیلات عالی، تجربه کاری و شهرت نیک باشد؛

۳. سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴. از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

درې اویایمه ماده

کېدای شي وزیران د ملي شورې له

ماده هفتادو سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ يو او يا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزير په توګه وټاکل شي، په شورې کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د هغه پر ځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کېږي.

څلور اويايمه ماده

وزيران د وظيفې له پيله مخکې د جمهور رئيس په وړاندې، لاندينی لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپيڅلي دين د حکمونو حمايت، د اساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانينو رعايت، د اتباعو د حقوقو حفاظت، د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدایﷻ حاضر ګڼم او خپلې راسپارل شوې وظيفې په رښتينولۍ سرته رسوم.»

پنځه اويايمه ماده

حکومت لاندينۍ وظيفې لري:

يا خارج از آن تعيين شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حيث وزير تعيين شود، عضويت خود را در شوری از دست می دهد و در عوض وی شخص ديگری مطابق به حکم قانون تعيين ميگردد.

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا قبل از تصدی وظيفه حلف آتی را به حضور رئيس جمهور، بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

«بنام خداوند بزرگﷻ سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را حمايت ، قانون اساسی و ساير قوانين افغانستان را رعايت ، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال ، تماميت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوندﷻ را حاضر دانسته، و ظايف محوله را صادقانه انجام دهم.»

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظايف ذيل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. ددې اساسي قانون او نورو قوانينو داحکامو او د محکمو د قطعي پريکړو عملي کول؛

۲. د خپلواکۍ ساتل، له ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛

۳. د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴. د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او د عامه شتمنۍ ساتل؛

۵. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي د پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶. ملي شورى ته د مالي کال په پاى کې د سرته رسېدلو چارو او د نوي مالي کال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷. د هغو نورو وظيفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

۱. تعميل احکام اين قانون اساسی و ساير قوانين و فيصله های قطعی محاکم؛

۲. حفظ استقلال،دفاع از تماميت ارضی و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعهٔ بين المللی؛

۳. تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد اداری؛

۴. ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالی دولت و حفاظت دارايی عامه؛

۵. طرح و تطبيق پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی،اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۶. ارائه گزارش به شورای ملی در ختم سال مالی در باره امور انجام شده و پروگرام های عمدهٔ سال مالی جديد؛

۷. انجام ساير وظايفی که به موجب اين قانون اساسی و قوانين ديگر از وظايف حکومت دانسته شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اويايمه ماده

حکومت د هېواد د سياست د اساسي کرښو د تطبيق او د خپلو وظيفو د تنظيمولو لپاره مقررات وضع او تصويبوي. دا مقررات بايد د هېڅ قانون له نص يا روح سره مناقض نه وي.

ماده هفتاد و ششم

حکومت براى تطبيق خطوط اساسى سياست کشور و تنظيم وظايف خود مقررات وضع و تصويب مى کند. اين مقررات بايد مناقض نص يا روح هيچ قانون نباشد.

اوه اويايمه ماده

وزيران خپل وظايف د اداري واحدونو د آمرينو په توګه په هغو حدودو کې چې دا اساسي قانون او نور قوانين يې ټاکي، سرته رسوي.

وزيران له خپلو ټاکلو وظايفو څخه د جمهور رئيس او ولسي جرګې په وړاندې مسؤليت لري.

ماده هفتادو هفتم

وزرا وظايف خود را به حيث آمرين واحد هاى ادارى در داخل حدودى که اين قانون اساسي وساير قوانين تعيين مى کند، اجرا مى نمايند.

وزرا از وظايف مشخصهٔ خود نزد رئيس جمهور وولسى جرگه مسؤليت دارند.

اته اويايمه ماده

که چېرې وزير په بشري ضد جرمونو، ملي خيانت او يا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د(يو سلو څلورديرشمې) مادې په رعايت خانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

ماده هفتادو هشتم

هر گاه وزير به ارتکاب جرايم ضد بشرى، خيانت ملى و يا ساير جرايم متهم گردد، قضيه با رعايت ماده يکصدو سى و چهارم اين قانون اساسى به محکمهٔ خاص محول مى‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه اويايمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطيل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بېړنۍ اړتيا پر اساس تقنيني فرمانونه ترتيب کړي.

تقنيني فرمانونه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته د قانون حکم پيدا کوي. تقنيني فرمانونه بايد د ملي شورې د لومړۍ غونډې تر جوړېدو وروسته د ديرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي.

او که د ملي شورې له خوا رد شي، اعتبار نلري.

مادهٔ هفتادو نهم

حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرګه در صورت ضرورت عاجل ، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند.

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلال ۳۰روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود.

و در صورتیکه از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبارساقط می گردد.

اتيايمه ماده

وزيران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه ييزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

مادهٔ هشتادم

وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم فصل

ملي شورى

يو اتيايمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوريت دولت ملي شوري، دستر تقنيني ارګان په توګه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندويه ده اود ټول ملت نمايندګي کوي.
دشورى هر غړى د رايې دڅرګندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او سترې ګټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

دوا تيايمه ماده

ملي شوري له دوو مجلسونو: ولسي جرګې او مشرانو جرګې څخه جوړه ده.
هېڅوک نشي کولاى په يوه وخت کې د دوارو مجلسونو غړى وي.

دري اتيايمه ماده

دو لسي جرګې غړي دخلکو دآزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابيږي.
دولسي جرګې د کار دوره د پنځم کال

فصل پنجم

شوراى ملى

مادهٔ هشتادويکم

شوراى ملي دولت جمهورى اسلامى افغانستان بحيث عالى ترين ارگان تقنينى مظهر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمايندگى مى كند.
هر عضو شورى در موقع اظهار رأى، مصالح عمومى و منافع علياى مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار مى دهد.

مادهٔ هشتاد و دوم

شوراى ملي متشكل از دو مجلس: ولسى جرگه و مشرانو جرگه مى باشد.
هيچ شخص نمى تواند در يک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضاى ولسى جرگه توسط مردم از طريق انتخابات آزاد،عمومى، سرى و مستقيم انتخاب ميگردند.
دورهٔ كار ولسى جرگه به تاريخ اول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چنګاښ په لومړۍ نېټه دانتخاباتو د نتیجو داعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شورې په کار پيل کوي.

دولسي جرګې د دورې تر ختمېدو دمخه له دېرشو څخه تر شپېتو ورځو پورې موده کې دولسي جرګې دغړيو انتخابات کېږي.

دولسي جرګې دغړيوشمېر دهرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې بايد داسې تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام دافغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او دنفوسو په تناسب دې له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ ترلږه دوه ښځينه وکيلې په اولسي جرګه کې غړيتوب ترلاسه کړي.

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دورهٔ ولسی جرگه بر گزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دوصدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و سایر مسایل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدابیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمایندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط حد اقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلور اتيايمه ماده

د مشرانو جرگې غړي پــه لانــدې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱. دهرې ولايتي جرگې له غړيو څخــه يوتن دمربوطې جرگې پــه انتخــاب، د څلورو کلونو لپاره؛

۲. دهــر ولايــت د ولســواليو د جرگــو له غړيــو څــخه يــوتن، د مــربوطو جرگو په انتخاب، ددريو کلونو لپاره؛

۳. پاتې دريمه برخه غړي د معلوليــنو او معيوبينو د دوو تنو او کوچيانو د دوو تنو استازيو په گډون د هېواد لــه خــبيرو او تجربه لرونکو کســانو څخــه د پنځــو کلونولپاره د جمهور رئيس له خوا ټاکــل کېږي.

جمهور رئيس له دې اشخاصو څخه پــه سلو کې پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرگې د غړي په توگه انتخابېږي په مربوطه جرگه کــې خپل غړيتوب له لاسه ورکـــوي او دده

ماده هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیــل انتخاب و تعین می شوند:

۱. از جمله اعضــای شــورای هــر ولایت، یک نفر به انتخــاب شــورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲. از جملــه اعضـــای شــوراهای ولسوالیهای هرولایت ، یک نفــر بــه انتخاب شورا های مربوط برای مدت سه سال؛

۳. یــک ثلث باقی مــانده از جملهٔ شخـصیت هــای خبیر وبا تجربه بــه شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی ها به تــعین رئیس جــمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعین می نماید.

شخصی که به حیث عضــو مشــرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را درشورای مربوطه از دســت داده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځای د قانون له حکمونو سره سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتيايمه ماده

هغه څوک چې د ملي شورى غړيتوب ته کانديد يا ټاکل کېږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربېره ، دا لاندې صفتونه هم بايد ولري:

۱. د افغانستان تبعه وي يا لږ تر لږه د کانديدېدو يا تعيين تر نېټې لس کاله پخوا يې د افغانستان د دولت تابعيت ترلاسه کړى وي؛

۲. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوى نه وي؛

۳. دولسي جرګې غړيو دکانديدېدو په ورځ د عمر پنځه ويشت کاله او دمشرانو جرګې غړيو دکانديدېدو يا ټاکنې په ورځ دعمر پنځه ديرش کاله بشپړ کړي وي.

به عوض او شخص ديگرى مطابق به احکام قانون تعين مى گردد.

مادۀ هشتادو پنجم

شخصى که به عضويت شوراى ملى کانديد يا تعين مى شود، علاوه بر تکميل شرايط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذيل ميباشد:

۱. تبعه افغانستان بوده يا حد اقل ده سال قبل از تاريخ کانديد يا تعين شدن تابعيت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشرى، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنى محکوم نشده باشد؛

۳. اعضاى ولسى جرگه سن بيست و پنج سالگى را در روز کانديد شدن و اعضاى مشرانو جرگه سن سى وپنج سالگى را در روز کانديد يا تعين شدن تکميل کرده باشند؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اتیایمه ماده

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې ، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

مادهٔ هشتادو ششم

وثـايق انتـخاباتي اعضاى شـوراى ملي تـوسط کميـسيون مـستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق مى گردد.

اوه اتیایمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هـره يوه د کار د دورې په پيل کې له خپلـو غړيو څخه يو تن درئيس په توګه ديـوې تقنيني دورې لپاره، دوه تنه دلومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشـي او د منشي د نايب په توګه ، د يو کال لپـاره انتخابوي.

دا اشخاص دولسي جـرګې او مشـرانو جرګې اداري هيئت جوړوي.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې ټاکلې کېږي.

مادهٔ هشتادو هفتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي، در آغاز دورهٔ کار، يک نفر از اعضـاى خود را به حيث رئيس براى يک دورهٔ تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشي و نايب منشي براى مدت يکسال انتخاب مى کند.

اين اشخاص هيئت ادارى ولسي جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل مى دهند.

وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلي هر مجلس تعين مى شود.

اته اتیایمه ماده

د مـلي شـورې له دواړو جرګو څخـه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د کتـنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مـخې

مادهٔ هشتادو هشتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي براى مطالعهٔ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلي، کميسيون هـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده

ولسي جرګه واک لري دغړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو خانګړی کمېسيون و ټاکي.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

نوي يمه ماده

ملي شورې دالاندې واکونه لري:

۱. د قوانينو او تقنيني فرمانونو تصويب، تعديل يا لغو کول؛

۲. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو تصويب؛

۳. د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

تشکیل می دهد.

مادهٔ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کمیسیون خاص تعیین نماید.

ترکیب و طرزالعمل این کمیسیون در اصول و ظایف داخلی ولسی جرگه تنظیم می گردد.

مادهٔ نودم

شورای ملی دارای صلاحیتهای ذیل می باشد:

۱. تصویب، تعدیل یالغو قوانین و یافرامین تقنینی؛

۲. تصویب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۳. تصویب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه؛

۴. ایجاد واحد های اداری، تعدیل ویا الغای آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بين المللي ميثاقونو تصديق او يا له هغو څخه د افغانستان بېلول؛

۶. په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

يونوي يمه ماده

ولسي جرګه لاندې ځانګړې واکونه لري:

۱. له هر يوه وزير څخه د استيضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي - يمې مادې له حکم سره سم تصميم نيول؛

۲. د پرمختيايي پروګرامونو او دولتي بودجې په باب تصميم نيول؛

۳. ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقررېو تاييد يا ردول؛

دوه نوي يمه ماده

ولسي جرګه د ټولو غړيو د شلو فيصدو په پيشنهاد کولای شي، له هر يوه وزير څخه استيضاح وکړي.

که وراندې شوې توضيح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرګه د نه باور د رای

۵. تصديق معاهدات و ميثاقهای بين المللی يا فسخ الحاق افغانستان به آن؛

۶. ساير صلاحيتهای مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ نودو يکم

ولسی جرگه دارای صلاحيت های اختصاصی ذيل می باشد:

۱. اتخاذ تصميم در مورد استيضاح از هريک از وزرا مطابق به حکم مادهٔ نودودوم اين قانون اساسی؛

۲. اتخاذ تصميم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛

۳. تأييد يا رد مقرريها مطابق به احکام اين قانون اساسی؛

مادهٔ نودودوم

ولسی جرگه به پيشنهاد بيست فيصد کل اعضا، می تواند از هريک از وزرا استيضاح به عمل آورد.

هرگاه توضيح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رأی عدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع څېړي.
په وزیر باندې د نه باور رایه باید صریحه، مستقیمه او پر پخو دلایلو ولاړه وي، دغه رایه د ولسي جرګې د ټولو غړیو د رایسو په اکثریت صادرېږي.

درې نوي یمه ماده

د ملي شورې د دواړو جرګو هــر یـو کمېسیون کولای شي له هــر یــوه وزیر څخه په ټاکلو موضوعاتو کــې پــوښتنې وکړي.
هغه څوک چــې پوښتنه تــرې شــوې کولای شي شفاهي یـــا لیکلـــي ځـــواب ورکړي.

څلور نوي یمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورې د دواړو جرګو له خوا تصویب او د جمهور رئیس له خوا توشیح شوې وي. مګــر دا چې په دې اساسي قانون کــې بــل ډول څرګنده شوې وي.
کــه جمهور رئیس د ملي شــورې لــه مصـــوبې سره مـــوافقه ونه لري کولای

اعتماد را بررسی می کند.
رأی عدم اعتماد از وزیر باید صــریح، مستقیم و بر اساس دلایل موجه باشد. این رأی به اکثریت آراء کل اعضـــای ولسی جرگه صادر میگردد.

مادهٔ نودو سوم

هریک از کمیسیونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هریک از وزرا در مـوضـوعـات مـعین سـؤال نماید.
شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی یـا تحریـری بدهد.

مادهٔ نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبهٔ هــر دو مجلس شورای ملی که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این قانون اساسی طور دیگر تصریح گردیده باشد.
در صورتیکه رئیس جمهور با مصـوبهٔ شورای ملی موافقه نداشته باشد مـــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کـې د دلايلو لـه ښوولو سره ملي شورى تـه مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يـا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولـو غړيو له دريو برخو څخه په دوو برخـو رايو تصويب کړي، مصوبه توشيح شوې ګڼله کېږي او نافذېږي.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا د شورى دغړيو او د قضايي چارو د تنظـيم په برخه کې د سترې محکمې لـه خـوا دحکومت له لارې وړاندې کېداى شي. د بودجې او مالي چارو پـه برخـه کـې دقانون د طرحې پيشنهاد يوازې دحکومت له خوا کېږي.

شپږ نوي يمه ماده

که دقانون د طرحې پيشنهاد پر دولـت د نوي تکليف يا دعايداتو دلږولو لرونکـي وي، په دې شرط د کار په فهرست کـې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کـې د

تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکـر دلايـل بـه ولـسی جـرگه مسترد نمايد. با سـپری شـدن اين مدت و يا در صـورتی کـه ولسی جرگه آنرا مجدداً بـا دو ثلث آرای کل اعضا تصويب نمايـد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ می گردد.

مادهٔ نودو پنجم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضای شوری و در ساحهٔ تنظـيم امور قضايي از طرف سـتره محکمـه توسط حکومت صورت گرفته ميتواند. پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالی صرف از طـرف حکومـت صورت می گيرد.

مادهٔ نودو ششم

هرگاه پيشنهاد طرح قـانون حـاوی تکليف جديد يا تنقـيص در عايـدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل ميشود کـه در مـتن پيشنهاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبرانولو مدرک هم پیشبینی شوی وي.

اوه نوي یمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرګې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه د بودجې او مالي چارو په شمول دقانون دطرحې پیشنهاد او دپور اخیستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توګه تصویب یا ردوي.

ولسي جرګه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسي جرګه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرګې ته سپاري.

مشرانو جرګه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې دهغه په باره کې تصمیم نیسي.

ملي شوري د دولت دهغو قوانینو، معاهدو او پرمختیایي پروګرامونو په باره کې تصمیم نیولو ته لومړیتوب ورکوي چې د

مدرک جبران نیز پیش بینی شده باشد.

مادهٔ نودو هفتم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد میکند.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تأخیر اندازد.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعداز تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

شورای ملی به اتخاذ تصمیم در مورد طرح قوانین، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پیشنهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د وړاندیز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چېرې د قانون د طرحې پیشنهاد لــه دوارو جرګو څخه دیوې دلسو غړیو لــه خوا وشي، پیشنهاد د نوموړې جرګې د یو پر پنځمې برخې غړیو ترتاییــد وروســته دهماغې جرګې دکار په فهرست کې نیول کېږي.

حکومت ایجاب رسیدگی عاجل را نماید اولویت میدهد.

هرگاه پیشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای یکــی از دو مجلــس صورت گیرد، بعداز تأیید یک پــنجم اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است در فهرست کار آن مجلس داخل می گردد.

اته نوي یمه ماده

د دولت بودجه او دحکومت پرمختیــایي پروګرام دْ مشرانو جرګې له لیارې ددې جرګې له مشورتي نظریې ســره یوځــای ولسي جرګې ته سپارل کېږي.

د ولسي جرګې تصمیم د جمهور رئــیس ترتوشیح وروسته ، مشرانو جرګې ته تــر وړاندې کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.

که چېرې د ځینو عواملو له مخې د مالي کال تر پیل مخکې بودجه تصویب نشي، د نوې بودجې تر تصویب پورې ، د تیــر کال بودجه تطبیقېږي.

حکومت دمالي کال د څلورمې ربعې پــه

مادهٔ نودو هشتم

بودجه دولت و پروگــرام انکشــافی حکومت از طریق مشرانو جرگه توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم میشود.

تصمیم ولسی جرگه بدون ارائــه بــه مشرانو جرگه بعداز توشــیح رئــیس جمهور نافذ شمرده می شود.

هرگاه نظر به عوامل تصویب بودجــه قبل از آغاز سال مالی صورت نگــیرد، تا تصویب بودجهٔ جدید، بودجهٔ سال گذشته تطبیق می گردد.

حکومت در خلال ربع چــهارم ســال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوردو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورې ته وړاندې کوي.

د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو میاشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه نشي کولای د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي ، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرګه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پېشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پېشنهاد تصويب شوی ګڼل کېږي.

مالي، بودجهٔ سال آینده را با حساب اجمالی بودجهٔ سال جاری به شورای ملی تقدیم می نماید.

حساب قطعی بودجهٔ سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آینده مطابق به احکام قانون به شورای ملی تقدیم می گردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودجه را بیش از یکماه و اجازهٔ اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تأخیر اندازد.

هرگاه ولسی جرگه درین مدت راجع به پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه تصمیم اتخاذ نکند، پیشنهادتصویب شده محسوب می گردد.

نهه نوي يمه ماده

که چېرې د ملي شورې په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروګرام يا له عامه امنيت ، د هېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر

مادهٔ نودو نهم

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجهٔ سالانه یا پروگرام انکشافی یا موضوع مربوط به امنیت عامه ، تمامیت ارضی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

څېرو لاندې وي، دشورئ د اجلاس موده د هغې تر تصویب مخکې پای ته نشي رسېدلای.

استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمیتواند.

سلمه ماده

که چېرې د یوې جرګې مصوبه دبلې جرګې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړولپاره د دواړو جرګو د غړیو له خوا په برابر شمېر ګډهیئت ټاکل کېږي.

د هیئت پرېکړه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته نافذه ګڼل کېږي. که ګډ هیئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه یوسي، تصویب رد شوی ګڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرګه کولای شي په خپله وروسته غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړیوله دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي.

دا تصویب بې له دې چې مشرانو جرګې ته وړاندې شي، د جمهور رئیس تر توشیح وروسته نافذ ګڼل کېږي.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ یک مجلس از طرف مجلس دیگر رد شود، برای حل اختلاف هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو مجلس تشکیل می گردد.

فیصلهٔ هیئت بعد از توشیح رئیس جمهور، نافذ شمرده می شود. در صورتیکه هیئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب می رود. درین حالت ولسی جرگه می تواند در جلسهٔ بعدی آنرا با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب کند.

این تصویب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ شمرده می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو یوومه ماده

د ملي شورۍ هیڅ غړی د هغې رایې یا نظریې له امله چې د وظیفې د اجرا په وخت کې یې څرګندوي، ترعدلي تعقیب لاندې نه نیول کېږي.

مادهٔ یکصدو یکم

هیچ عضوشورای ملی به علت رأی یا نظریه یی که در هنگام اجرای وظیفه ابراز می دارد، مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.

یو سلو دویمه ماده

که د ملي شورۍ غړی په یوه جرم متهم شي، مسؤل مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم یې غړی دی، خبر ورکوي او متهم تر عدلي تعقیب لاندې راتلای شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسؤل مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی یې غړی دی تر عدلي تعقیب لاندې راولي او وې نیسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقیب د قانون له مخې د توقیف ایجاب وکړي، مسؤل مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصویب یې ترلاسه کړي.

که اتهام د شورې د رخصتۍ په وخت

مادهٔ یکصدو دوم

هر گاه عضو شورای ملی به جرمی متهم شود، مامور مسؤل از موضوع به مجلسی که متهم عضو آن است، اطلاع می دهد و متهم تحت تعقیب عدلی قرار گرفته می تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤل می تواند متهم را بدون اجازهٔ مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرا دهد و گرفتار نماید.

در هر دو حالت، هر گاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصویب آنرا حاصل نماید.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې رامنځ ته شي، د نیولو او توقیف اجازه د مربوطې جرګې له اداري هیئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرګې لومړنۍ غونډې ته د تصمیم نیولو لپاره وړاندې کېږي.

یوسلو دریمه ماده

وزیران کولای شي د ملي شورى له دوو جرګو څخه د هرې یوې په غونډو کې ګډون وکړي.

د ملي شورې هره جرګه کولای شي خپلې غونډې ته دوزیرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

یو سلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرګې په عین وخت کې،بېل بېل مجلسونه کوي.

د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

۱. کله چې تقنینیه دوره یا کلنۍ غونډه د جمهور رئیس له خوا پرانیستل کېږي؛

صورت بگیرد، اجازهٔ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

مادهٔ یکصدو سوم

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه کنند.

مادهٔ یکصدو چهارم

هر دو مجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه می کنند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذیل می توانند به طور مشترک دایر شود:

۱. در موقعی که دورهٔ تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف رئیس جمهور افتتاح می گردد؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. په هغه صورت کې چې جمهور رئیس یې ضروري تشخیص کړي.

دولسي جرګې رئیس د ملي شورې د ګډو غونډو مشري کوي.

یو سلو پنځمه ماده

د ملي شورې غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئیس یا لږ تر لږه د ملي شورې لس تنه غړي یې د سري توب پیشنهاد وکړي او جرګه دا پیشنهاد ومني.

هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شورې ودانۍ ته ننوزي.

یو سلو شپږمه ماده

د ملي شورې د هر مجلس نصاب د رایو اخیستو په وخت کې د هرې جرګې د غړیو د اکثریت په حضور بشپړېږي او تصمیمونه یې د حاضرو غړیو د رایو په اکثریت نیول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

۲. در صورتیکه رئیس جمهور ضروری تشخیص دهد.

رئیس ولسی جرگه، از جلسات مشترک شورای ملی ریاست می نماید.

مادهٔ یکصدو پنجم

جلسات شورای ملی علنی می باشد مگر اینکه رئیس مجلس یا حداقل ده نفر از اعضای شورای ملی، سری بودن آنرا درخواست نمایند و مجلس این درخواست را بپذیرد.

هیچ شخصی نمی تواند عنفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

مادهٔ یکصدو ششم

نصاب هر یک از دو مجلس شورای ملی، هنگام رای گیری با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد و تصامیم آن با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می شود، مگر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اوومه ماده

ملي شورى په کال کښې دوې عادي غونډې دایروي.

د ملي شورې د دواړو جرګو د غونډو د کار موده په کال کې نهه میاشتې ده. د اړتیا په وخت کې شورې کولای شي دا موده اوږده کړي.

د رخصتیو په ورځو کې د ملي شورې فوق العاده غونډې د جمهور رئیس په امر دایرېدای شي.

یو سلو اتمه ماده

د ملي شورې د غړي د مړینې، استعفې، عزل او یا د داسې معلولیتونو او معیوبیتونو په صورت کې چې په دایمي توګه د وظیفې د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنینیه دورې لپاره د نوي استازي تعیین د قانون له حکمونو سره سم تر سره کېږي.

د ملي شورې د غړیو د حاضرېدو یا نه راتللو سره مربوطې چارې د داخلي وظایفو په اصولو کې تنظیمېږي.

مادهٔ یکصدو هفتم

شورای ملی در هر سال دو اجلاس عادی دایر می کند.

مدت کار هر دو اجلاس شوری، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت ایجاب، شوری می تواند این مدت را تمدید کند.

جلسات فوق العادهٔ شوری در ایام تعطیل به امر رئیس جمهور دایر شده می تواند.

مادهٔ یکصدو هشتم

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شورای ملی ویا معلولیت یا معیوبیتی که به طور دایم مانع اجرای وظیفه گردد، تعیین نمایندهٔ جدید برای مدت باقی ماندهٔ دورهٔ تقنینیه، مطابق به احکام قانون صورت میگیرد.

امور مربوط به حضور و غیاب اعضای شورای ملی در اصول وظایف داخلی تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو نهمه ماده

د تقنينيه دورې په وروستني يو كال كې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورې د كار په فهرست كې نشي نيول كېدلاى.

ماده' يكصدو نهم

پيشنهاد تعديل قانون انتخابات، در يک سال اخير دوره' تقنينيه، در فهرست كار شوراى ملى داخل شده نمى تواند.

شپږم فصل
لويه جرگه

يو سلو لسمه ماده

لويه جرگه د افغانستان د خلكو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دى.

لويه جرگه:

۱. د ملي شورې له غړيو؛

۲. د ولايتونو او ولسواليو د جرگو له رئيسانو جوړېږي.

وزيران، د سترې محكمې رئيس او غړي او لوى څارنوال كولاى شي د لويې جرگې په غونډو كې بې له دې چې د رايې وركولو حق ولري، گډون وكړي.

يو سلو يوولسمه ماده

لويه جرگه په لاندينيو حالاتو كې دايرېږي:

فصل ششم
لويه جرگه

ماده' يكصدو دهم

لويه جرگه عالى ترين مظهر اراده' مردم افغانستان مى باشد.

لويه جرگه متشكل است از:

۱. اعضاى شوراى ملى؛

۲. روساى شورا هاى ولايات و ولسواليها.

وزرا، رئيس و اعضاى ستره محكمه و لوى څارنوال مى توانند در جلسات لويه جرگه بدون حق رأى اشتراک ورزند.

ماده' يكصدو يازدهم

لويه جرگه در حالات ذيل داير مى گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د هېواد د خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصمیم نیول؛
۲. ددې اساسي قانون د حکمونو تعدیل؛
۳. ددې اساسي قانون د(نهه شپېتمې) مادې له مخې د جمهور رئیس محاکمه کول.

یوسلو دولسمه ماده

لویه جرګه په لومړۍ غونډه کې، د غړیو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشي او نایب منشي په توګه ټاکي.

یو سلو دیارلسمه ماده

د لویې جرګې نصاب د رایې اخیستو پــه وخت کې د غړیو پــه اکثریــت ســره بشپړېږي.
د لــویې جــرګې تصـــمیمونه، له هغو مـــواردو پرتــــه چــــې پــــه دې اســـاسي قـــانون کـــې صـــریحاً ذکــر شوي، د ټولو غړیو د رایو په اکثریــت، نیول کېږي.

۱. اتخاذ تصمیم در مـــورد مســـایل مربوط به استقلال، حاکمیت ملـــی، تمامیت ارضی و مصالح علیای کشور؛
۲. تعدیل احکام این قانون اساسی؛
۳. محاکمه رئیس جمهور مطابق بــه حکم مندرج ماده شصت و نهم ایــن قانون اساسی.

مادهٔ یکصدو دوازدهم

لویه جرگه در اولین جلسه، از میـــان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را بحیث معاون و دو نفر را بحیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ یکصدو سیزدهم

نصـــاب لـــویه جرگـــه هنگـــام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیـــل می گردد.
تـــصامیـــم لـــویه جـــرگـــه، جـــز در مـــواردی کـــه در ایـــن قـــانون اســـاسی صـــریحاً ذکـــر گـــردیده، با اکـــثریت آرای کل اعـــضا اتخـــاذ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو څوارلسمه ماده

د لویې جرګې بحثونه علني دي، مګر دا چې د غړیو څلورمه برخه یې د سریتوب غوښتنه وکړي او لویه جرګه دا غوښتنه ومني.

یو سلو پنځلسمه ماده

د لویې جرګې د جریان په وخت کښې د دې اساسي قانون د(یوسلویوومې) او (یوسلو دویمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړیو په باب تطبیقیږي.

اووم فصل

قضاء

یو سلو شپاړسمه ماده

قضائیه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائیه قوه له یوې سترې محکمې، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه جوړه ده چې تشکیلات او واکونه یې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

ستره محکمه د ستر قضایي ارګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوریت

مادهٔ یکصدو چهاردهم

مباحثات لویه جرگه علنی می باشد مگر اینکه یک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمایند و لویه جرگه این درخواست را بپذیرد.

مادهٔ یکصدو پانزدهم

در هنگام دایر بودن لویه جرگه، احکام مندرج مواد یکصدو یکم و یکصدو دوم این قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبیق می گردد.

فصل هفتم

قضاء

مادهٔ یکصدو شانزدهم

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائیه مرکب است از یک ستره محکمه، محاکم استیناف و محاکم ابتدائیه که تشکیلات و صلاحیت آنها توسط قانون تنظیم می گردد.

ستره محکمه به حیث عالیترین ارگان قضائی درراس قوهٔ قضائیهٔ جمهوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې په سرکې ځای لري.

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محکمه نه تنه غړي لري چې د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرګې په تاييد او ددې اساسي قانون د(پنځوسمې) مادې د وروستي فقرې او د(يو سلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعايت په پيل کې په دې ترتيب ټاکل کيږي:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اووکلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستنۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړيو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئيس د سترې محکمې يو غړی د سترې محکمې د رئيس په توګه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په(يوسلواوه ويشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت ددورې ترپايه

اسلامي افغانستان قرار دارد.

ماده ٔ يکصدو هفدهم

ستره محکمه مرکب است از نه عضو که از طرف رئيس جمهور با تأييد ولسي جرگه و با رعايت احکام مندرج فقره ٔ آخر ماده ٔ پنجاهم و ماده ٔ يکصدو هجدهم اين قانون اساسی در آغاز به ترتيب ذيل تعيين ميگردند:

سه نفر براى مدت چهار سال، سه نفر براى مدت هفت سال و سه نفر براى مدت ده سال.

تعيينات بعدى براى مدت ده سال مي باشد.

تعيين اعضا براى بار دوم جواز ندارد.

رئيس جمهور يکي از اعضا را به حيث رئيس ستره محکمه تعيين مي کند.

اعضاى ستره محکمه به استثناى حالت مندرج ماده ٔ يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی، تا ختم دوره ٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلو وظيفو څخه نه عزلېږي.

يو سلو اتلسمه ماده

د سترې محکمې غړی بايد لاندېني شرايط ولري:

۱. د ټاکلو په وخت کې د رئيس او غړو عمرتر څلوېښتو کلو لږ نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقي يا فقهي علومو کې لوړې زده کړې او د افغانستان په قضايي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴. د ښه سيرت او نېک شهرت لرونکی وي؛

۵. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۶. د وظيفې د تصدۍ په وخت کې په هيڅ سياسي ګوند کې غړيتوب ونه لري.

يو سلو نولسمه ماده

د سترې محکمې غړي د وظيفې تر پيل

خدمت ازوظايف شان عزل نمی شوند.

مادهٔ يکصدو هجدهم

عضو ستره محکمه واجد شرايط ذيل می باشد:

۱. سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال کمتر نباشد؛

۲. تبعهٔ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقی و يا فقهی تحصيلات عالی و در نظام قضائی افغانستان تخصص و تجربهٔ کافی داشته باشد؛

۴. دارای حسن سيرت و شهرت نيک باشد؛

۵. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۶. در حال تصدی وظيفه در هيچ حزب سياسی عضويت نداشته باشد.

مادهٔ يکصدو نزدهم

اعضای ستره محکمه قبل از اشغال

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکې، د جمهور رئيس په وړاندې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين له احکامو، په دې اساسي قانون او نورو قوانينو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمين او د قضاء وظيفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم.»

يو سلو شلمه ماده

د قضائيه قوې په صلاحيت کې په ټولو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي يا مدعي عليه په حيث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې په وړاندې اقامه شي.

يو سلو يو ويشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانينو، تقنيني فرمانونو، بين الدول معاهدو او بين المللي ميثاقونو دمطابقت څېړل دحکومت يا محاکمو په غوښتنه او دهغو تفسير

وظيفه، حلف آتي را در حضور رئيس جمهور بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

« بنام خداوند بزرگﷻ سوگند یاد می کنم که حق و عدالت را بر طبق احکام دين مقدس اسلام، نصوص اين قانون اساسي و ساير قوانين افغانستان تأمين نموده، وظيفهٔ قضاء را با کمال امانت صداقت وبی طرفی اجرا نمايم.»

مادهٔ يکصدو بيستم

صلاحيت قوه قضائيه شامل رسيدگی به تمام دعاوی است که از طرف اشخاص حقيقي يا حکمي، بـه شمول دولت به حيث مدعی يا مدعی عليه در پيشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ يکصدو بيست و يکم

بررسی مطابقت قوانين، فرامين تقنينی، معاهدات بين الدول و ميثاق های بين-المللي با قانون اساسي و تفسير آنها بر اساس تقاضای حکومت و يا محاکم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقانون له حکمونو سره سم دستري محکمي صلاحيت دی.

مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو د وه ويشتمه ماده

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حال کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې پـه دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه وباسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې ددې اساسي قانون په(نهه شپېتمې، اته اويايمې او يو سـلو اوه ويـشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه ګرځي.

ددې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لياري تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و دوم

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالـت، قضيه يا ساحه يی را از دايرهٔ صلاحيت قوهٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقـام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خـاص منـدرج مـواد شصـت و نهـم، هفتادوهشتم و يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محـاکم توسط قانون تنظيم می گردد.

يو سلو درويشتمه ماده

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پـورې مربوطې چـارې د قـانون لـه ليـارې تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و سوم

با رعـايت احـکـام ايـن قـانون اساسی، قواعـد مربوط به تشـکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امـور مـربوط به قضات توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو څلېرويشتمه ماده

د قضائيه قوې د مامورينو او نورو اداري کار کوونکيو په برخه کې ، د دولت د مامورينو اونورو اداري کار کوونکيو د مربوطو قوانينو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات او مکافات يې د سترې محکمې له خوا لـه قانون سره سم تر سره کېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و چهارم

در مورد مامورين و ساير کارکنان اداری قوهٔ قضائيه، احکام قوانين مربوط به مامورين و ساير کار کنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می گيرد.

يو سلو پنځه ويشتمه ماده

د قضائيه قوې بودجه د حکومت په مشوره د سترې محکمې له خوا تر تيبېږي او د دولت د بودجې د يوې برخې په توګه د حکومت لـه خوا ملي شورى ته وړاندې کېږي.

د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د سترې محکمې صلاحيت دی.

مادهٔ يکصدو بيست و پنجم

بودجهٔ قوهٔ قضائيه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتيب گرديده، به حيث جزء بودجهٔ دولت،توسط حکومت به شورای ملی تقديم می شود.

تطبيق بودجهٔ قوهٔ قضائيه از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو شپږويشتمه ماده

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پاى ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې لـه

مادهٔ يکصدو بيست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت برای بقيهٔ مدت حيات از حقوق مالی دورهٔ خدمت مستفيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، پسه دې شرط چې په دولتـي او سياسـي چـارو بوخت نشي.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرګې تـر دريـيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمـې د رئيس يا غړيو محاکمه د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پـر اسـاس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظـيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کېږي.

د محکمـې تشـکيل او د محـاکمې طـرزالـعمل د قـانون پـه وسـيله تنظيمېږي.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه پـه علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.

مـی شـوند مـشروط بر اينکه به مـشاغل دولـتی و سياسـی اشتغال نورزند.

مادهٔ يکصدو بيست و هفتم

هر گاه بيش از يک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمهٔ رئيس يا عضو سـتره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجـرای وظـيفه يا ارتکاب جنايت تقاضا نمايد وولسـی جرگه اين تقاضا را با اکثريت دو ثلـث کـل اعضـا تصـويب کنـد، متهم از وظيفه عزل و موضـوع به محکمهٔ خاص محول می گردد.

تشکيل محـکمه و طـرز العمـل محـاکمه، توسط قانون تنظـيم مـی گردد.

مادهٔ يکصدو بيست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت علنی داير می گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکـام قـانون در آن حضور يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه کولای شي، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوي یا د محاکمې سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دايرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

يو سلونهه ويشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فيصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فيصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئيس منظوري شرط ده.

يو سلو دېرشمه ماده

محکمې تر غور لاندې قضاياوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو حکمونه تطبيقوي.
که دغور لاندې قضاياوو له جملې څخه د کومې قضيې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانينو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد.

مادهٔ يکصدو بيست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.
تمام فیصله های قطعی محاکم واجب-التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادهٔ يکصدو سی ام

محاکم در قضایای مورد رسیدگی ، احکام این قانون اساسی وسایر قوانین را تطبیق می کنند.
هر گاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین،حکمی موجود نباشد، محاکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټاکلي، قضیه په داسې ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تأمین کړي.

نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

یو سلو یو دېرشمه ماده

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضایاوو کې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه ددې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

مادهٔ یکصدو سی و یکم

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

یو سلو دوه دېرشمه ماده

قاضیان د سترې محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظوری ټاکل کېږي.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي،ترفیع، مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

ستره محکمه د اجرایي او قضایي چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د

مادهٔ یکصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مواخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظیم بهتر امور اجرایي و قضایي و تأمین اصلاحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأمین لپاره، د قضائیه قوې، عمومي اداري آمریت تأسیسوي.

لازم،آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه را تأسیس می نماید.

یو سلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنایت په ارتکاب متهم شـي ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي. که ستره محکمه د ده د دفاع تر اورېدلو وروسته اتهام وارد وبولي جمهور رئیس ته یې د عزل پېشنهاد کوي د جمهور رئیس لـه منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظیفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کېږي.

مادهٔ یکصدو سی و سوم

هر گاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود،ستره محکمه مطابق بـه احکـام قانون به حالت قاضی رسیدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه ستره محکمـه اتهـام را وارد بدانـد پیشنهاد عزلش را به رئـیس جمهـور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئـیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

یو سلو څلور دېرشمه ماده

د جرمونو کشف د پولیس په وسیله او د جرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه د څارنوالۍ له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائیه قوې برخه ده او پـه خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څارنوالۍ تشکیل، صلاحیت او د اجراآتو څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یکصدو سی و چهارم

کشف جرایم، توسط پولیس و تحقیـق جرایم و اقامهٔ دعوا علیـه مـتهم در محکمه، از طرف څارنوالی مطابق بـه احکام قانون صورت می گیرد.

څارنوالی جـزء قـوه اجرائیـه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکیل، صلاحیت و طـرز فعالیـت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وسله والو خواکونو ، پولیسو او د ملي امنیت کار کوونکیو د وظیفوي جرمونو کشف او تحقیق د خاص قانون له لیاري تنظیمېږي.

کشف و تحقیق جرایم وظیفوی منسوبین قوای مسلح ، پولیس و مؤظفین امنیت ملی، توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

یو سلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي ونه پوهېږي، د قضیې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبرو کولو حق د ترجمان په وسیله ورته تامینېږي.

مادهٔ یکصدو سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

اتم فصل

اداره

یو سلو شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظیمېږي.

مرکزي اداره پر څینو اداري واحدونو وېشل کېږي چې د هرې یوې په سر کې یو وزیر وي.

د محلي اداري واحد ولایت دی.

فصل هشتم

اداره

ماده یکصدو سی و ششم

ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس واحد های ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظیم می گردد.

ادارهٔ مرکزی به یک عده واحد های اداری منقسم می گردد که در رأس هر کدام یک نفر وزیر قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولایت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولايتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخې او تشكيلات د نفوسو د شمېر، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس د قانون له لياري تنظيمېږي.

تعداد، ساحه، اجزا و تشكيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعى و اقتصادى و موقعيت جغرافيايي توسط قانون تنظيم مى گردد.

يو سلو اوه دېرشمه ماده

حكومت د مركزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي كولو او ښه والي او د ملي ژوند په پر مختگ كې د خلكو د لازياتې ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حكمونو سره سم محلي اداري ته سپاري.

ماده ٔ يكصدو سى و هفتم

حكومت با حفظ اصل مركزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادى، اجتماعى و فرهنگى و سهم گيرى هرچه بيشتر مردم در انكشاف حيات ملي،صلاحيت هاى لازم را مطابق به احكام قانون ، به اداره ٔ محلي تفويض مى نمايد.

يو سلو اته دېرشمه ماده

په هر ولايت كې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاكنو له مخې د ولايت د اوسېدونكو له خوا د

ماده ٔ يكصدو سى و هشتم

در هر ولايت يک شوراى ولايتى تشكيل ميشود.

اعضاى شوراى ولايتى، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم از طرف ساكنين ولايت براى

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
ولايتي جرگه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي.

يو سلونهه دېرشمه ماده

ولايتي جرگه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنگه چې په قوانينو کې څرگنده شوي، برخه اخلي او په ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.
ولايتي جرگه خپلې وظيفې د محلي ادارې په مرسته سرته رسوي.

يو سلو څلوېښتمه ماده

د محلي ادارې د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرگې جوړېږي.
ددې جرگو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د

مدت چهار سال انتخاب مى گردند.
شوراى ولايتى يک نفر از اعضاى خود را به حيث رئيس انتخاب مى نمايد.

مادهٔ يکصدو سى و نهم

شوراى ولايتى در تأمين اهداف انکشافى دولت و بهبود امور ولايت به نحوى که در قوانين تصريح مى گردد، سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره مى دهد.
شوراى ولايتى وظايف خود را با همکارى ادارهٔ محلى اجرا مى نمايد.

مادهٔ يکصدو چهلم

براى تنظيم امور و تأمين اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلى، در ولسوالى ها و قريه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکيل مى گردند.
اعضاى اين شورا ها از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم از طرف ساکنين محل براى مدت سه سال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریو کلونو لپاره ټاکل کیږي.
په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمیږي.

یو سلو یو څلویښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکیلیږي.
ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابیږي.
په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

یو سلو دوه څلویښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تأمین لپاره لازمې اداري جوړوي.

نهم فصل

اضطراري حالت

یو سلو دري څلویښتمه ماده

که د جګړي، د جګړي د خطر، وخیم اغتشاش او طبیعي آفاتو او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند

انتخاب می شوند.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردند.

مادهٔ یکصدو چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٔ یکصدو چهل و سوم

هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه په هغه طريقه چې په اساسي قانون کې تاکل شوې، ناشونې وګرځي د جمهور رئيس له خوا د ملي شورى په تأييد د هېواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانېږي.

که اضطراري حالت تر دوو مياشتو زيات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره يې د ملي شورى موافقه شرط ده.

مجرايي که در قانون اساسی تعين شده، نا ممکن گردد، حالت اضطرار از طرف رئيس جمهور با تأييد شورای ملی در تمام يا بعضی از ساحات کشور اعلان می شود.

هر گاه حالت اضطرار بيش از دو ماه دوام نمايد، برای تمديد آن، موافقت شورای ملی شرط است.

يو سلو څلورڅلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولای شي د ملي شورى او د سترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

مادهٔ يکصدو چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئيس جمهور می تواند به مشورهٔ رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، بعضی از صلاحيت های شورای ملی را به حکومت انتقال دهد.

يو سلو پنځه څلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولای شي چې د ملي شورى او د سترې محکمې د رئيسانو تر تأييد وروسته د اساسي قانون لاندېني حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱. د اوه وېشتمې مادې دوهمه فقره؛

مادهٔ يکصدو چهل و پنجم

در حالت اضطرار، رئيس جمهور می تواند بعد از تأييد رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيل را معطل بسازد و يا برآن ها قيودی وضع نمايد:

۱. فقرهٔ دوم مادهٔ بيست و هفتم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. شپږ دېرشمه ماده؛

۳. د اوه دېرشمې مادې دويمه فقره؛

۴. د اته دېرشمې مادې دويمه فقره.

يو سلو شپږ څلوېښتمه ماده

د اضطرار په حالت کې اساسي قانون نـــه تعديلېږي.

يو سلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې د جمهوري رياست دوره او يا د ملي شورې تقنيني دوره د اضطرار پـــه حالت کې پای تـــه ورســـېږي، د نويـــو انتخاباتو تر سره کېـــدل ځنډېـــږي او د جمهور رئيس او ملي شورې د غړيـــو د خدمت موده تر څلورو مياشـــتو پـــورې، تمديدېږي.

که اضـــــطراري حـــالت تـــر څلـــورو مياشتو زيات اوږد شـــي، لـــــويه جرگه د جمـــهور رئيس لـــه خـــوا راغوښتلـــه کېږي.

د اضطراري حالت تر پای تـــه رســـېدو وروسته، د دوو مياشتو دننـــه انتخابـــات کېږي.

۲. ماده' سی و ششم؛

۳. فقره' دوم ماده' سی و هفتم؛

۴. فقره' دوم ماده' سی و هشتم.

ماده' يکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

ماده' يکصدو چهل و هفتم

هر گـــاه دوره' ريـــاست جمهوری و يا دوره' تقنينيه' شـــــورای ملـــی در حالت اضطرار ختم شـــود، اجـــرای انتخابات جـــديد ملتوی گذاشته شده، مدت خـــــدمت رئـــيس جمهـــور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

هر گـــاه حـــالت اضـــطرار بـــيش از چـــهار ماه دوام نـــمايد لـــويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعـــوت مـــی شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خـــلال مدت دو ماه، انتخابات بر گرار مـــی گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اته څلوېښتمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د(يوسلو څلورڅلوېښتمې او يو سلو پنځه څلوېښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

مادهٔ يكصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتى كه بر اساس مواد يكصدو چهل و چهارم ويكصدو چهل و پنجم اين قانون اساسى به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط ميگردند.

لسم فصل

تعديل

يو سلو نهه څلوېښتمه ماده

د اسلام د سپېڅلي دين له حكمونو څخه د پيروى اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعديلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدل يوازې د هغوى د حقوقو د ښېګنې په منظور جواز لري.

د دې اساسي قانون د نورو موادو تعديل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې ، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او يو سلو شپږ څلوېښتمې مادې داحكامو په رعايت سره، د جمهور رئيس يا د ملي

فصل دهم

تعديل

مادهٔ يكصدو چهل و نهم

اصل پيروى از احكام دين مقدس اسلام و نظام جمهورى اسلامى تعديل نمى شوند.

تعديل حقوق اساسى اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز مى باشد.

تعديل ديگر محتويات اين قانون اساسى، نظر به تجارب و مقتضيات عصر، با رعايت احكام مندرج مواد شصت و هفتم و يكصدو چهل و ششم اين قانون اساسى، با پيشنهاد رئيس جمهور يا اكثريت اعضاى

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

شورای ملی صورت می گیرد.

يو سلو پنځوسمه ماده

د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حکومت، ملي شورى او ستري محکمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړېږي او د تعديل طرح تياروي.

د تعديل د تصويب لپاره، د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرګې د فصل له حکمونو سره سم لويه جرګه دايرېږي.

که لويه جرګه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت د تعديل طرح تصويب کړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذېږي.

مادهٔ يکصدو پنجاهم

به منظور اجرای پيشنهاد تعديل، هيئتی از بين اعضای حکومت ، شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئيس جمهور تشکيل گرديده، طرح تعديل را تهيه می کند.

برای تصويب تعديل، لويه جرگه بر اساس فرمان رئيس جمهور و مطابق به احکام فصل لويه جرگه داير می گردد.

هر گاه لويه جرگه با اکثريت دو ثلث کل اعضا طرح تعديل را تصويب کند، بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ می گردد.

يو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

يوسلو يوپنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران او د ستري محکمې رئيس او غړي، لوى څارنوال، د مرکزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او

فصل يازدهم

احکام متفرقه

مادهٔ يکصدو پنجاه و يکم

رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رئيس و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، رؤسای بانک مرکزی و امنيت ملی، واليان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

څارووالان د خپلې وظيفې په وخت کـښې نشي کولای له دولت ســره هيــڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

يو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهــور رئــيس، د جمهــور رئــيس مرستيالان،وزيران، د ملي شورئ او سترې محکمې رئيسان او غړي، لوی څـــارنوال او قاضيان نشي کولای د وظيفې د تصدی په موده کې نور مشاغل ولري.

يو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضيان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پوليسو منصبداران او د ملي امنيت کار کوونکي نشي کولی د وظيفې د تصدی په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

يو سلو څلورپنځوسمه ماده

د جمهور رئــيس، د جمهــور رئــيس د مرستيالانو، وزيرانو او سترې محکمې د غړو او لوی څارنوال شتمني، د خـــدمت تر دورې وړاندې او وروســـته، د هغـــه اورګان په وسيله چې قـــانون يې ټاکـــې

شاروالها در مدت تصدی وظيفه نمـــی توانند هيچ معاملهٔ انتفاعي را با دولت انجام دهند.

مادهٔ يکصدو پنجاه و دوم

رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملـــی و ستره محکمه، لوی څارنوال و قضات نمي توانند در مدت تصدی وظيفه بـــه مشاغل ديگری اشتغال ورزند.

مادهٔ يکصدو پنجاه و سوم

قضات، څارنوالان، صاحب منصـــبان قوای مسلح و پوليس و منسوبين امنيت ملی، در مدت تصدی وظيفه نمی توانند در احزاب سياسی عضـــويت داشـــته باشند.

مادهٔ يکصدو پنجاه و چهارم

دارايي رئيـــس جـــمهور، معـــاونين رئيس جمـــهور، وزرا، اعـــضای ستره محـــکمه و لـــوی څـــارنوال قبـــل و بعد از دورهٔ خدمت، تـــوسط ارګانی کـــه در قـــانون تـــعين می ګـــردد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت، خپرل کېږي او خپرېږي.

ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

يو سلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئیس مرستیالانو، وزیرانو، د ملي شورى رئیسانو او غړیو، دسترې محکمې غړیو او لوى څارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

مادهٔ یکصدو پنجاه و پنجم

برای معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی څارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعین می گردد.

يو سلو شپږ پنځوسمه ماده

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي رايو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسيون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

مادهٔ یکصدو پنجاه و ششم

کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

يو سلو اوه پنځوسمه ماده

د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کمېسيون د قانون له حکم سره سم تشکيلېږي.

ددې کمېسيون غړي د جمهور رئيس له خوا دولسي جرګې په تأييد تعينېږي.

مادهٔ یکصدو پنجاه و هفتم

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئیس جمهور به تاید ولسی جرگه تعین می گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم فصل

انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لویې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یو سلو نه پنځوسمه ماده

ددغه اساسي قانون له نافذېدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندیني وظیفې سرته رسوي:

۱. د شپږو میاشتو دننه د جمهوري ریاست، ملي شورى او محلي جرګو د انتخاباتو په اړه د تقنیني فرمانونو صادرول؛

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

مادهٔ یکصدو پنجاه و هشتم

لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگهٔ اضطراری سال یکهزاروسه صدو هشتادو یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطاء شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام‌الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورهٔ انتقال، وظایف ذیل را انجام میدهد:

۱. اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شورا های محلی، در مدت شش ماه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. له یوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسي تشکیلاتو پر قانون باندې د کار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳. د انتخاباتو د څلواک کمیسیون جوړول؛

۴. د اجرایي او قضایي چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵. ددې اساسي قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نیول.

۲. اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛

۳. تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛

۵. اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی.

یو سلو شپېتمه ماده

لومړنی منتخب جمهور رئیس د انتخاباتو د نتایجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته ددغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پیل کوي.

هر ارخیزې هڅې کېږي چې د جمهور رئیس او ملي شورا انتخابات په یوه وخت کې تر سره شي.

د ملي شورې واکونه د هغې د تأسیس

مادهٔ یکصدو شصتم

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گیرد تا اولین انتخابات رئیس جمهور و شورای ملی با هم در یک وقت صورت بگیرد.

صلاحیت های شورای ملی مندرج در

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مودې پورې په دې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او موقته ستره محکمه د جمهور رئيس په فرمان جوړېږي.

يو سلو يو شپېتمه ماده

ملي شورى له تاسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون دحکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شورې له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړې.

ددې اساسي قانون د يو سلونه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او قضايي ارګانونه د

این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض میشود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

مادهٔ یکصدو شصت و یکم

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسهٔ شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم این قانون اساسی، الی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت او ستري محکمې تر تشکيل پورې خپلو وظايفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنيني فرمانونه چې د موقتې دورې له پيل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملي شورى لومړنۍ غونډې ته راجع کيږي.

دا فرامين تر هغه وخته پورې چې د ملي شورى له خوا لغوه شوي نه وي نافذ گڼل کيږي.

تشکيل حکومت و ستره محکمه به وظايف خود ادامه می دهند.

فرامين تقنيني که از آغاز دورهٔ موقت به بعد نافذ گرديده است به اولين جلسهٔ شورای ملی ارجاع می گردند.

اين فرامين تا زمانيکه از طرف شورای ملی لغو نگرديده باشند نافذ می باشند.

يو سلو دوشپيتمه ماده

دا اساسي قانون د لويې جرگې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس له خوا توشيح او اعلاميږي.

په نافذيدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونه لغوه کيږي.

مادهٔ يکصدو شصت و دوم

اين قانون اساسي از تاريخ تصويب لويه جرگه نافذ و از طرف رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان توشيح و اعلام می گردد.

با نفاذ اين قانون اساسی، قوانين و فرامين تقنينی مغاير احکام آن ملغی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست الفبائی

قانون اساسی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		الف
۱	آثارباستانی	۹
۲	آرای	۶۱-۶۵-۶۹-۹۴- ۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳- ۱۵۶-
۳	آزاد	۲-۶۴-۱۳۸
۴	آزادی	۲۴-۳۲-۳۴-۳۷- ۵۷
۵	آسایش	۴۹
۶	آغاز	۸۳-۸۷-۹۸-۱۱۷- ۱۵۰-۱۶۰-۱۶۱
۷	آفات	۴۹-۱۴۳
۸	آمرین	۷۷
۹	آموزی	۴۶
۱۰	اتباع	۱۴-۲۲-۲۸-۳۳- ۳۵-۳۶-۳۹-۴۳- ۴۶-۵۰-۵۲-۵۵- ۵۷-۷۴-۱۴۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱	اتخاذ	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰- ۵۲-۵۳-۵۴-۶۴- ۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۱۲	اتهام	۲۷-۲۸-۳۱-۶۹- ۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳
۱۳	اثبات	۳۱
۱۴	اجازه	۳۸-۴۶-۹۸-۱۰۲
۱۵	اجباری	۴۳
۱۶	اجتماعی	۶-۴۲-۶۵-۹۰-۱۳۷
۱۷	اجلاس	۶۴-۹۹-۱۰۴-۱۰۷
۱۸	اجمالی	۹۸
۱۹	احاطه	۱۹
۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۳۵-۱۵۳
۲۲	احکام	۲-۳-۵-۱۰-۱۲- ۱۴-۲۷-۳۴-۳۵- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰- ۴۲-۴۵-۴۶-۴۷- ۴۸-۵۰-۵۲-۵۳- ۵۶-۶۰-۶۱-۶۴- ۶۵-۶۷-۶۹-۷۰- ۷۵-۸۴-۸۶-۹۱-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۱۱-۱۰۸-۹۸ -۱۱۹-۱۱۷-۱۱۵ -۱۲۶-۱۲۳-۱۲۱ ۱۳۱-۱۳۰-۱۲۸
۲۳	اختصاصی	۹۱-۴۲
۲۴	اداره	-۱۳۶-۵۰-۴۶-۹ -۱۴۰-۱۳۹-۱۳۷ ۱۵۶-۱۴۱
۲۵	ادامه	۱۶۱
۲۶	ادب	۴۶
۲۷	ادیان	۲
۲۸	ارتقای	۱۷-۱۳
۲۲	ارتکاب	-۷۲-۶۹-۶۲-۲۷ -۱۱۸-۸۵-۷۸ ۱۳۳-۱۲۷
۲۳	ارزش	۱۴۲
۲۴	ارضی	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ ۱۱۱
۲۵	ازبک	۴
۲۶	ازبکی	۱۶
۲۷	اساس	-۱۲۷-۱۲۱-۹۷-۶

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۸	اساسنامه	۳۵
۲۹	اساسی	-۶۰-۵۹-۳۴-۵ -۶۷-۶۵-۶۴-۶۳ -۷۶-۷۴-۶۹-۶۸ -۱۰۶-۹۱-۹۰-۷۸ -۱۱۵-۱۱۳-۱۱۱ -۱۲۱-۱۱۹-۱۱۷ -۱۴۲-۱۳۰-۱۲۳ -۱۴۸-۱۴۶-۱۴۳ -۱۵۸-۱۵۷-۱۴۹ -۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲
۳۰	اسباب	۱۲۹
۳۱	استثنای	-۷۹-۷۰-۶۴-۵۱ ۱۱۷
۳۲	استعانت	۶۳
۳۳	استعمال	۷
۳۴	استعفاء	۱۰۸-۹۰
۳۵	استفاده	۹۰-۹
۳۶	استقلال	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۱۱
۳۷	استماع	۱۳۳
۳۸	استملاک	۴۰
۳۹	استوار	۱۸
۴۰	استیضاح	۹۲-۹۱
۴۱	الحاق	۹۰
۴۲	اسکان	۱۴
۴۳	اسلام	-۶۳-۵۴-۳۵-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴
۴۴	اسلامی	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱ -۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶ ۱۶۲-۱۶۱
۴۵	اشتغال	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹
۴۶	اصدار	۱۵۹
۴۷	اصلی	۲۵
۴۸	اصول	-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵ ۱۰۸
۴۹	اضطراری	-۱۴۴-۱۴۳-۶۴ ۱۴۷-۱۴۶
۵۰	اطفال	-۵۴-۴۹
۵۱	اطلاع	۱۳۵-۱۰۲-۳۱
۵۲	اطلاق	۴
۵۳	اظهار	۸۱-۳۴-۳۰
۵۴	اعتبار	۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰
۵۵	اعتراف	۳۰
۵۶	اعطای	۹۸-۹۷-۹۰-۶۴
۵۷	اعلان	-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰ ۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸
۵۸	اعلامیه جهانی	۷
۵۹	اعلام	۱۲۸-۶۷-۶۱
۶۰	اعمال	۸۹-۷۴-۴
۶۱	اغتشاش	۱۴۳
۶۲	افتخاری	۶۴
۶۳	افراد	۴
۶۴	افرادی	۴
۶۵	افغان	۴۹-۴۲-۳۹-۳۴-۴
۶۶	افغانستان	-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱ -۲۱-۲۰-۱۹-۱۶ -۳۵-۳۳-۲۸-۲۲ -۴۳-۴۱-۳۹-۳۶ -۵۵-۵۰-۴۶-۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۵۶-۵۷-۵۸-۶۰- ۶۲-۶۳-۶۴-۶۵- ۶۶-۷۲-۷۴-۷۵- ۸۱-۸۵-۹۰-۱۱۰- ۱۱۶-۱۱۸-۱۱۹- ۱۲۸-۱۳۶-۱۵۸- ۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۶۷	الله اکبر	۱۹-۲۰
۶۸	اخلاق	۹۰
۶۹	الغای	۹۰
۷۰	القاب	۶۴
۷۱	اقتصاد	۱۰
۷۲	اقتصادی	۱۱-۱۲-۱۴-۶۵- ۷۵-۹۰-۱۳۶- ۱۳۷
۷۳	اقدام	۲۹-۴۶-۵۱
۷۴	اقرار	۳۰
۷۵	اقوام	۴-۶
۷۶	اکثریت	۱۶-۶۱-۶۲-۶۹- ۹۲-۱۰۰-۱۰۶- ۱۱۳-۱۲۷-۱۴۹-
۷۷	اکراه	۳۰
۷۸	امتیاز	۲۲
۷۹	امحای بیسوادی	۴۴
۸۰	امر	۲۹-۱۰۷
۸۱	امراض	۵۲
۸۲	امکانات	۱۴
۸۳	املاک	۹
۸۴	امنیت	۵-۵۰-۶۴-۹۹- ۱۳۴-۱۵۱-۱۵۳
۸۵	اموال	۴۱
۸۶	امور	۴-۱۰۸-۱۴۱- ۱۵۹
۸۷	انتفاعی	۱۵۱
۸۸	انسان	۲۴
۸۹	انسانی	۶-۲۹
۹۰	انعقاد	۷۹
۹۱	انکشاف	۶-۱۳-۱۷-۵۲
۹۲	اهدا	۶۶
۹۳	اهداف	۳۵-۱۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۹۴	اهل	۱۳۱
۹۵	اهلیت	۵۰
۹۶	اوصاف	۸۵
۹۷	اولویت	۹۷
۹۸	ایتام	۵۳
۹۹	ایجابات	۱۱
۱۰۰	ایجاد	۶-۴۴-۵۰
۱۰۱	ایماق	۴
۱۰۲	آینده	۹۸
	ب	
۱۰۳	بارگاه	۶۳
۱۰۴	بازار	۱۰
۱۰۵	بالترتیب	۶۸
۱۰۶	بانک	۱۲-۶۴-۱۵۱
۱۰۷	بپذیرد	۱۰۵-۱۱۴
۱۰۸	بحیث	۱۶-۶۲-۶۷-۷۲- ۷۳-۷۷-۸۱-۸۴- ۱۱۲-۱۱۶-۱۱۷- ۱۲۰-۱۲۵-۱۳۸
۱۰۹	بدنی	۵۲

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱۰	برابری	۶
۱۱۱	برائت	۲۵
۱۱۲	براهوی	۴
۱۱۳	برگزار	۶۱-۶۷-۸۳-۱۴۷
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحیم	۶۳-۷٤-۱۱۹
۱۱۵	بضاعت	۵۳
۱۱۶	بفروشد	۶۶
۱۱۷	بلافاصله	۱۰۲-۱۴۸
۱۱۸	بالمثل	۲۸
۱۱۹	بلوچ	۴
۱۲۰	بلوچی	۱۶
۱۲۱	بنام خداوند بزرگ	۶۳-۷۴-۱۱۹
۱۲۲	بنیه	۱۴
۱۲۳	بهبود	۱۴
۱۲۴	بهترین	۱۳۰
۱۲۵	بودجه	۷۵-۹۰-۹۱-۹۵- ۹۷-۹۸-۹۹-۱۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۲۶	بیان	۳۴
۱۲۷	بیرق	۱۹
۱۲۸	بیسوادی	۴۴
۱۲۹	بیشترین	۶۱
۱۳۰	بیطرفی	۵۰
۱۳۱	بین الدول	۱۲۱-۶۴-۲۸
۱۳۲	بی بضاعت	۵۳-۳۱
	پ	
۱۳۳	پامیری	۱۶
۱۳۴	پایان	۸۳-۶۱
۱۳۵	پایتخت	۲۱
۱۳۶	پذیرفته	۵۰
۱۳۷	پروردگار	۶۳
۱۳۸	پروگرام	-۴۳-۱۶-۱۴-۱۲ -۹۰-۷۵-۴۷-۴۴ ۹۹-۹۸-۹۷-۹۱
۱۳۹	پشتو	۲۰-۱۶
۱۴۰	پشتون	۴
۱۴۱	پشه ئی	۱۶-۴
۱۴۲	پناهندگی	۴

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۴۳	پول	۱۲
۱۴۴	پولیس	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۱۴۵	پولی	۱۲
۱۴۶	پیروان	۲
۱۴۷	پیروی	۱۴۹-۱۳۰-۲
۱۴۸	پشتیبانی	۶۳
۱۴۹	پیشرفت	۴۷
۱۵۰	پیشگاه	۱۲۰
۱۵۱	پیشه وران	۱۳
۱۵۲	پیغمبر اکرم (ص)	۱۸
۱۵۳	پیمان	۲۸
۱۵۴	پیوسته	۲۸
	ت	
۱۵۵	تائید	-۷۲-۶۹-۶۸-۶۴ -۱۱۷-۹۷-۹۱ ۱۵۷-۱۴۵-۱۴۳
۱۵۶	تابعیت	-۷۲-۶۲-۲۸-۴ ۸۵
۱۵۷	تاجک	۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیه	۴۲
۱۵۹	تأسیس	۳۵-۴۶-۵۲-۵۸- ۶۴-۱۳۲-۱۶۰- ۱۶۱
۱۶۰	تامین	۵-۶-۴۳-۵۲- ۵۴-۸۳-۱۱۹- ۱۳۰-۱۳۵- ۱۳۹-۱۴۰-۱۴۲
۱۶۱	تبعیض	۲۲-۵۰
۱۶۲	تجارت	۱۱
۱۶۳	تجدید	۷۲-۷۴-۱۱۸
۱۶۴	تجربه	۷۲-۷۴-۱۱۸
۱۶۵	تجزیه	۱
۱۶۶	تحتانی	۱۹
۱۶۷	تحمیل	۴۹
۱۶۸	تحویل	۴۲
۱۶۹	تخصص	۱۱۸
۱۷۰	تدابیر	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰- ۵۲-۵۳-۵۴-۶۴- ۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۷۱	تدابیری	۸۳
۱۷۲	تدریس	۴۳
۱۷۳	تدقیق	۸۶
۱۷۴	تدوین	۴۵
۱۷۵	ترجمان	۱۳۵
۱۷۶	ترفیع	۱۲۴-۱۳۲
۱۷۷	ترقی	۶۳
۱۷۸	ترکمن	۴
۱۷۹	ترکمنی	۱۶
۱۸۰	تساوی	۸
۱۸۱	تسریع	۱۳۷
۱۸۲	تسهیلات	۵۲
۱۸۳	تشبثات	۱۰
۱۸۴	تشکیل	۱۲-۳۵-۵۴-۵۸- ۸۷-۸۸-۱۰۰- ۱۲۵-۱۲۳- ۱۲۷-۱۳۴- ۱۳۸-۱۴۰- ۱۴۱-۱۴۲- ۱۵۶-۱۵۷-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱
۱۸۵	تشویق	۱۰-۴۷-۵۲
۱۸۶	تصدی	۶۳-۶۶-۶۷-۷۴- ۸۰-۱۱۸-۱۵۱- ۱۵۲-۱۵۳
۱۸۷	تصریح	۳۸-۵۱-۹۴- ۱۱۶-۱۲۸-۱۳۹
۱۸۸	تصمیم	۴۳-۴۷
۱۸۹	تصویر	۳۴
۱۹۰	تضمین	۱۰-۴۷-۵۳-۵۷
۱۹۱	تظاهرات	۳۶
۱۹۲	تعدیل	۶۵-۶۷-۹۰- ۹۲-۱۰۲-۱۱۱- ۱۴۶-۱۴۹- ۱۵۰
۱۹۳	تعذیب	۲۹
۱۹۴	تعرض	۲۴-۳۱-۳۷- ۳۸-۴۰
۱۹۵	تعطیل	۱۸-۷۹-۱۰۲- ۱۰۷
۱۹۶	تعقیب	۲۶-۲۷-۲۹- ۱۰۱-۱۰۲
۱۹۷	تعلق	۴
۱۹۸	تعلیمات	۱۷-۴۳
۱۹۹	تعلیم	۴۳-۴۴
۲۰۰	تعمیل	۷۵-۱۲۹-۱۴۲
۲۰۱	تعویضی	۴۰
۲۰۲	تعین	۳۱-۳۸-۴۲-۴۸- ۶۱-۶۴-۶۷-۶۸- ۶۹-۷۲-۷۳-۸۳- ۸۴-۸۵-۸۷- ۸۹-۱۰۸-۱۱۷- ۱۱۸-۱۳۲- ۱۴۳-۱۵۴- ۱۵۵-۱۵۷
۲۰۳	تعیینات	۱۱۷
۲۰۴	تفتیش	۳۷-۳۸-۴۰
۲۰۵	تفسیر	۱۲۱
۲۰۶	تفویض	۱۲۲-۱۳۷-۱۶۰
۲۰۷	تقاضا	۶۹-۱۲۷
۲۰۸	تقاعد	۶۴-۱۲۴-۱۳۲
۲۰۹	تقدیم	۷۹-۹۴-۹۷-۹۸- ۱۲۵-۱۳۳
۲۱۰	تقرر	۱۲۴-۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تقویت	۵۲-۱۶
۲۱۲	تقویم	۱۸
۲۱۳	تکلم	۴۳-۱۶
۲۱۴	تکمیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵
۲۱۵	تکنالوژی	۹۰-۷۵
۲۱۶	تلفون	۳۷
۲۱۷	تلگراف	۳۷
۲۱۸	تلویزیون	۳۴
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۲۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۳-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۳-۵۸-۵۳ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۳۴ ۱۴۱-۱۴۰
۲۲۳	تنفید	۱۴۵
۲۲۴	تهیه	۱۴
۲۲۵	توازن	۴۴
۲۲۶	توأم	۹۸
۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۲۸	توضیع	۱۴
۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۳۰	توقیف	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲
۲۳۱	تولید	۱۳-۷
	ث	
۲۳۲	ثلث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹ ۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰
	ج	
۲۳۳	جامعه	۵۴-۶
۲۳۴	جبران	۹۶-۵۱
۲۳۵	جداگانه	۱۰۴
۲۳۶	حاکمیت	۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۳۷	جرگه	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۲-۷۷-۷۹-۸۲- ۸۳-۸۴-۸۵-۸۷- ۸۹-۹۱-۹۲-۹۴- ۹۷-۹۸-۱۱۰- ۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳- ۱۱۴-۱۱۷-۱۲۷- ۱۴۷-۱۵۰-۱۵۷- ۱۶۲
۲۳۸	جرم	۲۶-۲۷-۳۰-۳۸- ۱۰۲-۱۲۷
۲۳۹	جزا	۲۶-۲۹-۱۳۶
۲۴۰	جسمی	۵۴
۲۴۱	جلسه	۷۹-۱۰۳-۱۰۴
۲۴۲	جلوگیری	۷
۲۴۳	جمعه	۱۸
۲۴۴	جمعیتها	۳۵
۲۴۵	جمعی	۳۴
۲۴۶	جمهور	۶۰-۶۱-۶۲-۶۳- ۶۴-۶۵-۶۶-۶۷- ۶۸-۶۹-۷۰-۷۱- ۷۴-۷۷-۷۹-۸۴-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۴۷	جمهوری	۱-۲-۶۰-۶۱- ۶۲-۶۷-۷۰-۸۱- ۱۱۶-۱۴۷-۱۵۹
۲۴۸	جنائی	۳۱
۲۴۹	جنگلات	۱۵
	چ	
۲۵۰	چاپ	۱۲
	ح	
۲۵۱	حاضر	۳۱-۷۴-۱۰۶
۲۵۲	حالاتی	۴۹-۵۱-۱۲۸
۲۵۳	حالت	۳۰-۷۹-۱۴۳
۲۵۴	حاوی	۹۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۱۱-۶۳-۵-۴
۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حداقل	۸۳
۲۵۸	حدود	-۴۰-۲۴-۱۴-۲ -۵۷-۵۰-۴۸ ۱۳۰
۲۵۹	حرب	۶۴
۲۶۰	حرفه	۴۸
۲۶۱	حرمان	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۲۶۲	حزبی	۸۰-۶۶-۳۵
۲۶۳	حسن	۱۱۸-۸
۲۶۴	حصول	۵۱-۴۲
۲۶۵	حفاظت	۷۴-۶۳-۹
۲۶۶	حفظ	-۱۶-۱۵-۸-۶ ۱۴۳-۱۳۷-۷۵
۲۶۷	حقایق	۲۹
۲۶۸	حقوق	-۵۳-۵۱-۵۰-۲۲ -۷۰-۶۳-۶۲-۵۷ -۸۵-۷۴-۷۲
		۱۴۹-۱۲۶
۲۶۹	حقوق بشر	۷
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰
۲۷۱	حکم	-۴۰-۳۵-۲۷-۲۵ -۶۶-۶۲-۵۱-۴۲ -۷۹-۷۳-۶۸-۶۷ -۱۲۲-۱۱۱-۹۱ -۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸ ۱۶۱-۱۵۷-۱۳۱
۲۷۲	حکمی	-۱۲۹-۱۲۰ ۱۳۱-۱۳۰
۲۷۳	حلف	۱۱۹-۷۴-۶۳
۲۷۴	حمایت	-۲۴-۱۳-۱۰-۶ -۵۴-۵۲-۴۷-۳۹ ۷۴-۶۳-۵۸
۲۷۵	حمل	۳۶
۲۷۶	حنفی	۱۳۰
۲۷۷	حوزه	۸۳
	خ	
۲۷۸	خاتمه	۹۹-۶۴

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۷۹	خارجی	۶۴-۲۸-۱۱-۸
۲۸۰	خاص	-۷۹-۷۸-۶۹-۶۳ ۱۳۴-۱۲۷-۱۲۲
۲۸۱	خانواده	۵۴
۲۸۲	خبیر	۸۴
۲۸۳	خساره	۵۱
۲۸۴	خصوص	۱۱۹-۳۵
۲۸۵	خصوصی	۵۲-۱۰
۲۸۶	خطوط	۷۶-۶۴
۲۸۷	خلال	-۶۹-۶۷-۶۱-۳۸ -۱۴۷-۹۸-۸۳ ۱۶۱-۱۵۹
۲۸۸	خورشید	۱۹
۲۸۹	خوشه	۱۹
	څ	
۲۹۰	څارنوالی	-۱۵۱-۱۱۰-۶۴ -۱۵۳-۱۵۲ ۱۵۵-۱۵٤

شماره	موضوع	مواد قانون
	د	
۲۹۱	داخل	-۷۷-۳۸-۳۱-۲۸ -۱۰۵-۹۷-۹۲ ۱۳۰-۱۰۹
۲۹۲	داخلی	-۸۹-۸۸-۸۷-۱۱ ۱۰۸
۲۹۳	دارائی	۱۵۴-۷۵-۴۰
۲۹۴	درجه	۴۴-۴۳
۲۹۵	دری	۱۶
۲۹۶	دسترسی	۵۰
۲۹۷	دفاع	-۶۴-۵۸-۵۵-۵ ۱۳۳-۷۵
۲۹۸	دفاعی	۵
۲۹۹	دفع	۳۱
۳۰۰	دلایل	۹۴-۹۲
۳۰۱	دهقان	۱۴
۳۰۲	دول	۶۴
۳۰۳	دولت	-۸-۷-۶-۵-۲-۱ -۱۳-۱۲-۱۰-۹ -۲۴-۱۷-۱۶-۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۲۸-۳۱-۳۷-۳۹- ۴۲-۴۳-۴۴-۴۹- ۴۷-۵۱-۵۲-۵۳- ۵۴-۵۷-۵۸-۶۰- ۶۵-۷۵-۸۱-۸۵- ۹۶-۹۸-۱۱۶- ۱۲۴-۱۲۵- ۱۳۹-۱۴۲- ۱۵۱-۱۵۹- ۱۶۱-۱۶۲
۳۰۴	دولتی	۴۲-۴۶-۵۰-۶۶- ۹۰-۹۱
۳۰۵	دین	۱-۲-۵۴-۶۳- ۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۳۰۶	دینی	۲-۱۷-۴۵
	ذ	
۳۰۷	ذمه	۲۵
	ر	
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۰۹	رایج	۱۶
۳۱۰	رایگان	۴۳-۵۲
۳۱۱	رای دهندگان	۹۱
۳۱۲	ربع	۹۸-۱۱۴
۳۱۳	رخصتی	۱۸-۴۸
۳۱۴	رسانه	۱۶
۳۱۵	رسمی	۱۶
۳۱۶	رسوم	۵۴
۳۱۷	رسیدگی	۹۷-۱۲۰-۱۳۰- ۱۳۳-۱۵۴
۳۱۸	رشد	۱۳
۳۱۹	رضایت	۳۰
۳۲۰	رکن	۵۴-۱۱۶
۳۲۱	روح	۷۶
۳۲۲	روحی	۵۴
۳۲۳	زبان	۱۶-۲۰-۳۵-۴۳- ۱۳۵
۳۲۴	زراعت	۱۴
۳۲۵	زمینه	۴۳

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۲۶	زنان	۴۴
۳۲۷	زندگی	۲۳-۱۴-۱۳
۳۲۸	زیرزمینی	۹
۳۲۹	زیست	۱۵
	س	
۳۳۰	ساعات	۴۸
۳۳۱	ساقط	۱۴۸-۷۹
۳۳۲	ساکن	۳۸
۳۳۳	ساکنین	۱۴۰-۱۳۸
۳۳۴	سالانه	۱۰۴-۹۸
۳۳۵	سالم	۵۳-۵۰
۳۳۶	سایر	-۱۶-۹-۵-۴-۲ -۴۶-۳۴-۱۸ -۶۴-۶۳-۴۹-۴۸ -۷۸-۷۷-۷۵-۷۴ -۱۲۴-۹۰-۸۳ ۱۳۱-۱۳۰
۳۳۷	سبز	۱۹
۳۳۸	سپرده	۲۸
۳۳۹	سران	۶۴
۳۴۰	سرایت	۲۶
۳۴۱	سرپرست	۵۳
۳۴۲	سرخ	۱۹
۳۴۳	سرمایه	۴۱-۱۰
۳۴۴	سره میاشت	۶۴
۳۴۵	سرود	۲۰
۳۴۶	سری	-۱۰۵-۸۳-۶۱ -۱۲۸-۱۱۴ ۱۴۱-۱۴۰-۱۳۸
۳۴۷	سطح	۱۳
۳۴۸	سطوح	۱۶
۳۴۹	سعادت	۶۳
۳۵۰	سفر	۳۹
۳۵۱	سفید	۱۹
	سلاح	۳۶
۳۵۲	سلامت	۵۴
۳۵۳	سلب	۳۲-۲۸
۳۵۴	سمتی	۸۰-۶۶
۳۵۵	سوء استفاده	۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۵٦	سواد	۴٦
۳۵۷	سوال	۹۳
۳۵۸	سوگند	٦۳
۳۵۹	سیا	۱۹
۳٦۰	سیاست	۸-٦۴-۷٦
۳٦۱	سیرت	۱۱۸
۳٦۲	سیستم	۵۰

ش

شماره	موضوع	مواد قانون
۳٦۳	شبه	۳۵
۳٦۴	شخصی	۲٦-٦۲-۷۲-۸۴- ۸۵-۹۳-۱۰۵
۳٦۵	شرایط	۱۴-۳۳-۴٦-۵۵- ٦۲-۷۲-۷۵- ۱۱۸
۳٦٦	شرط	۳۵-۹٦-۱۲٦- ۱۲۹-۱٤۳
۳٦۷	شغل	۴۸-۸٤-۹۷- ۱۲۰
۳٦۸	شفاهی	۹۳
۳٦۹	شکایت	۵۸
۳۷۰	شمرده	۲۷-۹۸-۱۰۰- ۱۵۹
۳۷۱	شمول	۴٦-۸٤-۹۷- ۱۲۰
۳۷۲	شناخته	۲۵-٦۱
۳۷۳	شهادتی	۳۰
۳۷۴	شهر	۲۱

ص

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۷۵	صاحب	٦۴
۳۷٦	منصبان	٦۴
۳۷۷	صادر	۵۲-۱۲۹
۳۷۸	صادقانه	۷۴
۳۷۹	صحبت	۱۳۵
۳۸۰	صحت	۳۰
۳۸۱	صحی	۵۲
۳۸۲	صدمه	۵۰
۳۸۳	صریح	۹۲-۱۱۲
۳۸۴	صریحاً	۱۱۳
۳۸۵	صعب - الاعلاج	٦۷-٦۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۸۶	صلاحیت	۲۵-۲۷-۳۰-۳۱-۳۵-۳۸-۴۰-۵۱-۶۰-۶۴-۶۶-۶۷-۷۲-۸۹-۹۰-۹۱-۱۱۶-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۵-۱۳۲-۱۳۶-۱۳۷-۱۴۴-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱
۳۸۷	صورت	۳۷-۴۰-۴۳-۵۸-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۹۵-۹۷-۹۸-۱۰۲-۱۰۴-۱۰۷-۱۰۸-۱۱۹-۱۲۴-۱۲۸-۱۳۴-۱۳۵-۱۴۹-۱۶۰
	ط	
۳۸۸	طبي	۵۲-۵۳-۶۷
۳۸۹	طرح	۱۲
۳۹۰	طفل	۵۴
۳۹۱	طلوع	۱۹
۳۹۲	طول	۱۹
	ظ	
۳۹۳	ظرف	۶۱-۹۴-۹۷
	ع	
۳۹۴	عادلانه	۴۰-۸۳
۳۹۵	عالي	۴۶-۶۴-۷۲-۸۱-۱۱۰-۱۱۸
۳۹۶	عامه	۹
۳۹۷	عایدات	۹۶
۳۹۸	عدالت	۶-۴۲-۱۱۹-۱۳۰
۳۹۹	عدلي	۱۰۱-۱۰۲
۴۰۰	عدم	۸-۹۲
۴۰۱	عذر	۵۶
۴۰۲	عرب	۴
۴۰۳	عرض	۱۹
۴۰۴	عرصه	۴۷-۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۰۵	عسکری	۵۵-۱۲۲-۱۲۵
۴۰۶	عفو	۴۱-۷۳-۸۱-۸۲-۸۴-۱۰۲-۱۱۷-۱۱۸-۱۲۷
۴۰۷	عقاری	۴۱
۴۰۸	عقد	۶۴
۴۰۹	عقل	۳۰
۴۱۰	علاج	۵۲
۴۱۱	علاوه	۱۶-۸۵
۴۱۲	علت	۲۸-۱۰۱-۱۴۳
۴۱۳	علمی	۱۶-۴۷
۴۱۴	علنی	۳۵-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸
۴۱۵	علیای	۶۶-۸۱-۱۱۱
۴۱۶	علیه	۲۵-۶۹-۱۲۰-۱۳۴
۴۱۷	عمل	۲۶-۵۳-۵۹-۶۰-۹۲-۹۳-۱۴۸
۴۱۸	عملی	۲۷-۵۰
۴۱۹	عمودی	۱۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۲۰	عفواً	۱۰۵
۴۲۱	عهده	۶۷-۶۸
۴۲۲	عواملی	۹۸
۴۲۳	عواید	۴۲
۴۲۴	عودت	۳۹
	غ	
۴۲۵	غیاب	۶۰-۶۱-۶۷-۱۰۸
	ف	
۴۲۶	فراهم	۴۳
۴۲۷	فرهنگ	۴۵
۴۲۸	فروشی	۴۱
۴۲۹	فساد اداری	۷۵
۴۳۰	فسخ	۹۰
۴۳۱	فعالیت	۱۲-۳۵-۵۸-۱۳۴
۴۳۲	فعل	۲۷
۴۳۳	فقره	۱۱۷-۱۴۵-۱۶۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقه	۱۳۰
۴۳۵	فقهی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴
۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۶
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷
۴۳۹	فیصد	۹۲-۸۴
۴۴۰	فیصله	۱۲۹-۷۵
	ق	
۴۴۱	قابل	۱
۴۴۲	قابلیت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱
۴۴۴	قانون	-۹-۵-۴-۳-۲
		-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲
		-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
		-۷۳-۷۱-۷۰-۶۹
		-۷۹-۷۷-۷۶-۷۵
		-۹۰-۸۶-۸۴-۸۳
		-۹۶-۹۵-۹۴-۹۱
		-۱۰۲-۹۸-۹۷
		-۱۰۹-۱۰۸
		-۱۱۵-۱۱۱
		-۱۱۹-۱۱۷
		-۱۲۲-۱۲۱
		-۱۲۴-۱۲۳
		-۱۲۸-۱۲۷
		-۱۳۱-۱۳۰
		-۱۳۴-۱۳۳
		-۱۳۷-۱۳۶
		-۱۴۱-۱۴۰
		-۱۴۳-۱۴۲
		-۱۴۸-۱۴۶
		-۱۵۴-۱۴۹
		-۱۵۶-۱۵۵
		-۱۵۸-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲-۱۶۱
۴۴۵	قبایل	۶
۴۴۶	قبلی	۳۴
۴۴۷	قبول	۶۴
۴۴۸	قرضه	۹۸-۹۷-۹۰
۴۴۹	قرغیز	۴
۴۵۰	قزلباش	۴
۴۵۱	قسمت	۱۹
۴۵۲	قضات	۶۴
۴۵۳	قضاوت	۸۱
۴۵۴	قضایای	-۱۳۰-۱۲۲-۳۱ ۱۳۱
۴۵۵	قطعات	۹۴
۴۵۶	قطعی	-۹۸-۷۵-۲۵ ۱۳۰-۱۲۵-۱۲۲
۴۵۷	قناعت	۹۲
۴۵۸	قوای مسلح	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۴۵۹	قومیت	۱۳۱-۳۵

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۶۰	قومی	۸۰-۶۶
۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	قیود	۱۴۵
	ک	
۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸
۴۶۵	کارگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷
۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۵۰-۳۰
۴۶۹	کرامت	۲۹-۲۴-۶
۴۷۰	کسب	۹۸_۸۵_۶۱_۴۰
۴۷۱	کشور	-۱۲-۱۱-۶-۵ -۴۴-۳۹-۱۸-۱۶ -۷۶-۷۲-۶۴-۵۰ -۱۱۱-۹۹-۸۳ ۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۱۹-۴
۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	-۱۱۸-۷۲-۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹
۴۷۵	کمیسیون	۱۲-۵۸-۶۴-۸۶-۸۸-۸۹-۹۳-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۹
۴۷۶	کنار	۱۹
۴۷۷	کهن - سالان	۵۳
۴۷۸	کوچیان	۱۴-۴۴-۱۴۰
	گ	
۴۷۹	گرفتار	۲۷-۱۰۲
۴۸۰	گرفتاری	۲۶-۲۹-۳۱-۱۰۲
۴۸۱	گروهی	۱۶
۴۸۲	گفتار	۳۴
۴۸۳	گناه	۲۵
۴۸۴	گندم	۱۹
۴۸۵	گوجر	۴
	ل	
۴۸۶	لااله الا الله محمد رسول الله	۱۹
۴۸۷	لازم	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۴۸۸	لسانس	۴۳
۴۸۹	لسانی	۶۹-۸۰
۴۹۰	لغو	۹۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۹۱	لقب	۱۵۸
	م	
۴۹۲	مؤثر	۱۳-۱۴-۱۶-۴۳-۴۴-۴۷
۴۹۳	مؤقت	۶۷
۴۹۴	مؤلف	۴۷
۴۹۵	مادری	۷-۴۳
۴۹۶	مادی	۳۵
۴۹۷	مالداران	۱۴
۴۹۸	مالداری	۱۴
۴۹۹	مالی	۲-۱۴-۳۵-۷۰-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۹۸-۹۷-۹۵-۷۵ ۱۲۹
۵۰۰	مامور	۱۰۲-۳۸
۵۰۱	مامورین	۱۲۴-۶۴
۵۰۲	مباحثات	۱۱۴
۵۰۳	مبارک	۱۹
۵۰۴	مبنای	۴۵-۳۵-۸
۵۰۵	متارکه	۶۴
۵۰۶	مترقی	۶
۵۰۷	متشکل	-۸۲-۷۱-۶۹-۴ ۱۱۰
۵۰۸	متعال	۶۳
۵۰۹	معتقدات	۳
۵۱۰	متقابل	۸
۵۱۱	متقاضی	۹۷-۶۵-۳۵
۵۱۲	متقاعدین	۵۳
۵۱۳	متهم	-۳۰-۲۸-۲۶-۲۵ -۱۰۲-۷۸-۳۱ ۱۳۴-۱۳۳-۱۲۷
۵۱۴	متوازن	۴۳-۶

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۱۵	متولد	۶۲
۵۱۶	مجاز	۱۴۹-۴۱-۴۰
۵۱۷	مجازات	-۱۲۴-۶۴-۲۷ ۱۳۳
۵۱۸	مجرد	۱۶۱-۳۱
۵۱۹	مجوز	۲۳
۵۲۰	محتویات	۱۴۹
۵۲۱	محراب	۱۹
۵۲۲	محرمیت	۳۷-۳۱
۵۲۳	محروم	۲۳-۴
۵۲۴	محکمه	-۳۵-۳۰-۲۷-۲۵ -۷۸-۶۹-۵۱-۴۰ ۱۶۰-۱۲۷
۵۲۵	محکوم	-۶۲-۲۸-۲۹-۲۵ ۱۱۸-۸۵-۷۲
۵۲۶	محول	۱۲۷-۷۸-۶۹
۵۲۷	محوله	۷۴
۵۲۸	مخابرات	۳۷-۳۱
۵۲۹	مخالف	۳
۵۳۰	مخترع	۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۳۱	مخدر	۷
۵۳۲	مداخله	۸
۵۳۳	مدارس	۱۷
۵۳۴	مدافع	۳۱
۵۳۵	مدالها	۶۴
۵۳۶	مدرک	۹۶
۵۳۷	مدیون	۳۲
۵۳۸	مذکور	۱۰۲-۳۸
۵۳۹	مذهب	۳۵
۵۴۰	مذهبی	۸۰-۶۶
۵۴۱	مراجعه	۱۵۶-۶۷-۶۵
۵۴۲	مراسلات	۳۷-۳۱
۵۴۳	مراسم	۲
۵۴۴	مراقبت	۶۴
۵۴۵	مراکز	۵۲-۱۷
۵۴۶	مرامنامه	۳۵
۵۴۷	مردان	۴۴
۵۴۸	مردم	-۵۶-۱۶-۱۳-۱۱ -۷۱-۶۶-۶۵-۶۳ -۱۳۷-۷۴-۷۳ ۱۵۶-۱۴۰
۵۴۹	مرفه	۶
۵۵۰	مرکب	۱۱۷-۱۱۶-۱۹
۵۵۱	مرکزی	-۱۳۶-۶۴-۱۲ ۱۵۱
۵۵۲	مزد	۴۸
۵۵۳	مساجد	۱۷
۵۵۴	مساعی	۶۳
۵۵۵	مساوی	۱۰۰-۲۲-۱۹
۵۵۶	مستحق	۵۱-۱۴
۵۵۷	مسترد	۹۴
۵۵۸	مستفید	۱۲۶-۷۰
۵۵۹	مستقل	-۱۱۶-۸۶-۱۲-۱ ۱۵۹-۱۵۷
۵۶۰	مستقیم	-۱۴۰-۹۲-۸۳-۴ ۱۴۱
۵۶۱	مستلزم	۶۵
۵۶۲	مسکرات	۷
۵۶۳	مسکن	۳۹-۳۸-۱۴
۵۶۴	مسلمان	۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	مشخصه	۷۷
۵۶۶	مشرانو	۶۸-۶۹-۸۲-۸۴-۸۵-۸۷-۹۷-۹۸-۱۰۰
۵۶۷	مشروط	۳۵-۱۲۶-۱۲۹
۵۶۸	مشهود	۳۸-۱۰۲
۵۶۹	مشوره	۱۲-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۴
۵۷۰	مصؤن	۲۴-۳۱-۳۴-۴۰
۵۷۱	مصادره	۴۰
۵۷۲	مصارف	۷۰
۵۷۳	مصالح	۱۱-۲۴-۶۶-۷۱-۱۱۲
۵۷۴	مصطلحات	۱۶
۵۷۵	مصوبه	۹۴-۱۰۰
۵۷۶	مصؤنیت	۱۰
۵۷۷	مضامین	۴۵
۵۷۸	مطابع	۳۴
۵۷۹	مطبوعات	۱۶-۳۴
۵۸۰	مطرح	۹۹
۵۸۱	معادن	۹
۵۸۲	معارف	۱۶
۵۸۳	معاش	۷۰-۱۵۵
۵۸۴	معامله	۲۸
۵۸۵	معاهدات	۶۴-۹۰-۹۷-۱۲۱
۵۸۶	معاون	۶۰-۶۸-۱۱۲
۵۸۷	معزول	۱۳۳
۵۸۸	معطل	۱۴۵
۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۹۰	معلولین	۵۳-۸۴
۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۹۳	معیوبیت	۱۰۸
۵۹۴	معیوبین	۵۳-۸۴
۵۹۵	مغایر	۵۴-۱۶۱
۵۹۶	مفقودین	۵۳
۵۹۷	مقاصد	۳۵-۳۶
۵۹۸	مقامات	۴۴
۵۹۹	مقتضیات	۱۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقدس	۲-۳-۵۴-۶۳- ۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۶۰۱	مقررات	۷۶
۶۰۲	مقرریها	۹۱
۶۰۳	مکافات	۱۲۴
۶۰۴	مکاتبات	۳۱
۶۰۵	مکتوب	۳۷
۶۰۶	مکلف	۶-۱۵-۲۴-۳۸- ۴۲-۴۳-۴۴-۵۰- ۵۷-۱۲۹
۶۰۷	ملت	۴-۶۳-۶۹-۸۱- ۱۵۸
۶۰۸	ملتوی	۱۴۷
۶۰۹	ملحق	۷
۶۱۰	ملحوظات	۶۶-۸۰
۶۱۱	ملکیت	۹-۴۰-۴۱
۶۱۲	ملی	۴-۵-۶-۸-۱۶- ۱۹-۲۰-۴۵-۵۲- ۶۳-۶۴-۶۵-۶۷- ۶۹-۷۳-۷۴-۷۵- ۷۹-۸۱-۸۵-۸۶- ۸۷-۸۸-۹۰-۹۳- ۹۴-۹۷-۹۸-۹۹- ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۵- ۱۰۶-۱۰۷-۱۰۹- ۱۱۰-۱۱۱-۱۳۴- ۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵- ۱۴۷-۱۴۹- ۱۵۰-۱۵۱-۱۵۳- ۱۵۵-۱۵۹-۱۶۰- ۱۶۱-
۶۱۳	ممثل	۱۴۳
۶۱۴	ممنوع	۲۲-۳۰-۴۹
۶۱۵	منابع	۹
۶۱۶	مناطق	۶
۶۱۷	منافع	۸-۴۰-۶۳
۶۱۸	مناقضی	۳۵-۶۵-۷۶
۶۱۹	منبر	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	منحل	۳۵
۶۲۱	متدرج	-۶۰-۵۹-۳۵-۳۴ -۶۸-۶۶-۶۴-۶۲ -۱۱۱-۹۰-۶۹ -۱۱۷-۱۱۵ -۱۴۲-۱۲۲ ۱۶۰-۱۴۹
۶۲۲	منشی	۱۱۲-۸۷
۶۲۳	منصوب	۶۹-۴۱
۶۲۴	منظور	-۵۲-۳۵-۱۴ -۵۸-۵۴-۵۳ -۷۰-۶۴-۶۱ -۹۷-۹۵-۷۵ -۱۳۲-۱۲۹ -۱۳۷-۱۳۳ -۱۵۰-۱۴۹ ۱۵۹
۶۲۵	منفصل	۶۹
۶۲۶	منقسم	۱۳۶
۶۲۷	مواخذه	۱۳۲
۶۲۸	مواد	۲۷
۶۲۹	مواظبت	۶۳
۶۳۰	موافقه	۱۴۳-۹۴
۶۳۱	موجب	-۵۱-۵۰-۴۰-۳۲ ۷۵
۶۳۲	موجبات	۳۵
۶۳۳	موضوع	-۹۲-۷۸-۶۹ ۱۲۷-۱۰۲-۹۳
۶۳۴	میثاقها	۹۰
۶۳۵	میعادی	۳۱
	ن	
۶۳۶	نایب	۱۱۲-۸۷
۶۳۷	ناشی	۱۲۷
۶۳۸	نافذ	-۹۸-۹۴-۲۷ -۱۲۴-۱۰۰ ۱۶۲-۱۶۱-۱۵۰
۶۳۹	نتایج	-۸۳-۶۱-۴۷ ۱۶۰
۶۴۰	نخستین	۱۰۲-۷۹
۶۴۱	نشان	۱۹
۶۴۲	نشانها	۶۴
۶۴۳	نشر	-۲۴-۱۶-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۴
۶۴۴	نصاب	۳۵-۴۵
۶۴۵	نص	۷۶
۶۴۶	نظارت	۵۸-۱۵۶-۱۵۷
۶۴۷	نظام	۱۰-۸۳-۱۱۸-۱۴۹
۶۴۸	نظریه	۹۸-۱۰۱
۶۴۹	نفوس	۸۳
۶۵۰	نقض	۵۸
۶۵۱	نمایندگان	۴-۶۴-۸۴
۶۵۲	نمایندگی	۴۱-۶۴-۸۱-۸۳
۶۵۳	نورستانی	۴-۱۶
۶۵۴	نوشته	۳۴
۶۵۵	نصوص	۳۵-۱۱۹
	ه	
۶۵۶	هجرت	۱۸
۶۵۷	هجری شمسی	۱۸-۱۹
۶۵۸	هزاره	۴
۶۵۹	همجواری	۸
۶۶۰	همزمان	۶-۸-۶۰
۶۶۱	همکاری	۱۳۹
۶۶۲	هنر	۴۶
۶۶۳	هنگام	۱۰۱-۱۰۲-۱۰۶-۱۱۳-۱۱۵
	و	
۶۶۴	وابسته	۳۵
۶۶۵	واجب-التعمیل	۱۲۹
۶۶۶	واجد	۶۲-۷۲-۸۵-۱۱۸
۶۶۷	واحد	۱-۴۲-۷۷-۹۰
۶۶۸	والدین	۶۲
۶۶۹	وثایق	۸۶
۶۷۰	وجایب	۲۲-۴۹ و در فصل دوم
۶۷۱	وحدت	۶-۵۹
۶۷۲	وخیم	۱۴۳
۶۷۳	ورزشهای	۵۴
۶۷۴	وزراء	۷۱-۷۳-۷۴-۷۷-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۹۳-۹۲-۹۱-۸۰ ۱۳۹
۶۷۵	وزیر	-۷۸-۷۰-۶۸-۵۲ ۱۰۶-۹۳-۹۱-۸۳
۶۷۶	وسیله	۳۷-۳۴-۳۰
۶۷۷	وضع	-۷۶-۷۵-۴۲-۱۷ ۱۴۵-۱۳۶-۱۳۰
۶۷۸	وظایف	-۷۵-۷۴-۶۸-۵ -۸۸-۸۷-۷۷-۷۶ ۱۳۹-۱۱۷-۱۰۸
۶۷۹	وظیفه	۱۱۹-۴۶
۶۸۰	وفات	۶۸-۶۷-۶۱-۶۰
۶۸۱	وقایه	۵۲
۶۸۲	وکیل	۸۳-۳۱
۶۸۳	ولایت	-۱۳۶-۸۴-۸۳ ۱۳۹-۱۳۸
۶۸۴	ولسوالی	۱۴۰-۱۱۰-۸۴
۶۸۵	ولسی	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲ -۸۲-۷۹-۷۷-۷۲ -۸۹-۸۶-۸۵-۸۳ -۹۷-۹۴-۹۲-۹۱
		-۱۰۴-۱۰۰-۹۸ ۱۵۷-۱۲۷-۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تیلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library